

13. seja UO

Na 13. seja upravnega odbora so člani pregledali 9-mesečno poročilo o poslovanju, razpravljali o izpolnjevanju akcijskega programa in reševali tekoča vprašanja. Iz poročila o izvajanju akcijskega programa so ugotovili, da akcijski program dobro izpolnjujemo in da smo v razmeroma kratkem času dosegli lepe uspehe, predvsem kar se tiče prihrankov. Člani upravnega odbora so imeli tudi nekaj kritičnih pripomb in je upravni odbor na podlagi tega ter priporočila komisije za spremljanje akcijskega programa sprejel naslednje sklepe:

— v valjarnah morajo pripraviti organizacijo zakladanja toplega vložka v zagrevne peči;

po končani nočni dnini vozil posebe avtobus, ker je na rednem avtobusu vedno nevzdržna gneča.

ŽELEZAR

JESENICE, 13. novembra 1965
LETO VII

Poština plačana v gotovini
Številka 46

— akcijski program mora v prihodnje temeljiti na osebni odgovornosti;

— vodstva delovnih enot in služb morajo analizirati vzroke nihanja rezultatov poslovanja z namenom, da ta nihanja odpravimo in omogočimo normalnejšo proizvodnjo;

— v novembru je treba ponoviti seminarje z vodstvenim kadrom in predsedniki DS DE ter pregledati opravljeno delo;

— delovne enote — obratovodstva in samoupravni organi morajo za prihodnje leto pripraviti svoj akcijski program.

Pri reševanju tekočih vprašanj so med drugim sklenili:

— Seznanili so se s poročilom komisije, ki si je ogledala most pod Mežakljo in sklenili, da bodo o popravilu razpravljali šele potem, ko bo izdelan projekt in bodo znani stroški. Zaradi varnosti oseb, ki most običajno uporabljajo, mora ostati do obnove zaprt.

— Naročili so upravi osnovnih sredstev, da nakaže gostinski enoti približno 1,7 milijona dinarjev, da bi lahko prenovili »škopski blok« in tako pridobili 4 nova družinska stanovanja v najkrajšem času.

— Razpravljali so tudi o pritožbi sodelavcev, ki delajo v obratih Javornik; stanujejo pa na Plavžu, zaradi predčasnega odhajanja avtobusa ob koncu popoldanske izmene. K tej pritožbi je sekretar pojasnil, da so se z vodstvom podjetja Ljubljana-transport — PE Jesenice že pogovorili in da bodo šoferji, ki ne bodo upoštevali voznega reda, disciplinsko odgovarjali. Zato pričakujemo v prihodnje v tem pogledu red. Upravni odbor je to pojasnilo posredoval prizadetim sodelavcem, obenem pa naročil upravi, naj uredi, da bo tudi v nedeljah zjutraj

18. ZASEDANJE DSŽ

Razpravljali so o akcijskem programu

V petek, 5. novembra, so člani delavskega sveta železarne razpravljali o akcijskem programu, o 9-mesečnem finančnem poročilu o poslovanju železarne in o ukinitvi proizvodnje varjenih cevi.

V razpravi o akcijskem programu so sklenili:

— da morajo biti seminarji, ki jih predlaga UO, med 15. in 20. novembrom;

— da morajo delovne enote za prihodnje leto pripraviti akcijske programe do 5. decembra letos;

— da morajo delovne enote do seminarja, to je do 15. novembra, pripraviti analizo, kako izpolnjujejo akcijski program v svoji enoti;

— da morajo delovne enote, prav tako do seminarja, analizirati nihanje rezultatov proizvodnje, predvsem pa dohodka.

Devetmesečno poročilo o finančnem poslovanju železarne so člani DSŽ potrdili in ugotovili, da rezultati kažejo možnost, če bomo do konca leta disciplinirano in dobro delali, da bomo lahko izpolnili sprejete obveznosti tako v proizvodnji kot pri dohodku. V nekaterih delovnih enotah pa te obveznosti celo presegli. Predvsem moramo

do konca leta analizirati stojnino, odpraviti zaostanke in zmanjšati reklamacije ter okrepiti terjatve do naših kupcev — slabih plačnikov.

Na zasedanju so člani sklenili, da bodo v cevarni ustavili proizvodnjo varjenih cevi in s tem v zvezi povečali proizvodnjo oploščenih elektrod, namesto cevi pa začeli izdelovati hladno oblikovane profile. (Več o tem berite v posebnem članku.)

Na predlog komisije za nagrajevanje je delavski svet potrdil spremenjen cenik za nekatere izdelke profilne valjarne in žične valjarne, medtem ko je na predlog gospo-

darske komisije sklenil, da v žebljarni opustimo nerentabilno proizvodnjo pohištvenih vzmeti. Za odprodajo strojev za izdelavo pohištvenih cevi so pooblastili upravni odbor, da o tem končno sklene, prej pa se morajo še pogovoriti z vodstvom Zavoda za zaposlovanje invalidov, ki je zainteresiran za prevzem teh strojev in proizvodnje.

Na predlog upravnega odbora so na tej seji izvolili za predstavnika železarne v prvi skupščini republiške in zvezne gospodarske zbornice direktorja železarne inž. Matvža Hafnerja.

Poizkusno je začela obratovati nova kisikarna „SAVA“

Več o tem berite na strani 6-7

UKINJAMO proizvodnjo varjenih cevi

Delavski svet železarne je na zasedanju dne 5. novembra 1965 sprejel sklep o ukinitvi proizvodnje navadnih varjenih cevi v naši železarni. Tako je bil končno le sprejet sklep, ki je že nekaj let nazaj povzročal med delavci železarne negotovanje, ker so smatrali, da naj bi proizvodnjo varjenih cevi v našem podjetju ne ukinili. Na žalost so želje eno, realne možnosti za proizvodnjo navedenih cevi pa povsem drugo. Vendar pa, ko ukinjamo proizvodnjo cevi, to je enega izmed dosedaj pomembnih izdelkov naše železarne in če smo iskreni — tudi republike Slovenije, pač ne moremo neopazno mimo tega dejstva, ker je cev eden izmed osnovnih pogojev vsake komunalne dejavnosti v kulturni človeški družbi, za kar so vedeli tudi že stari Rimljani.

Na predvideno ukinitve proizvodnje cevi v naši železarni je bilo kot že rečeno

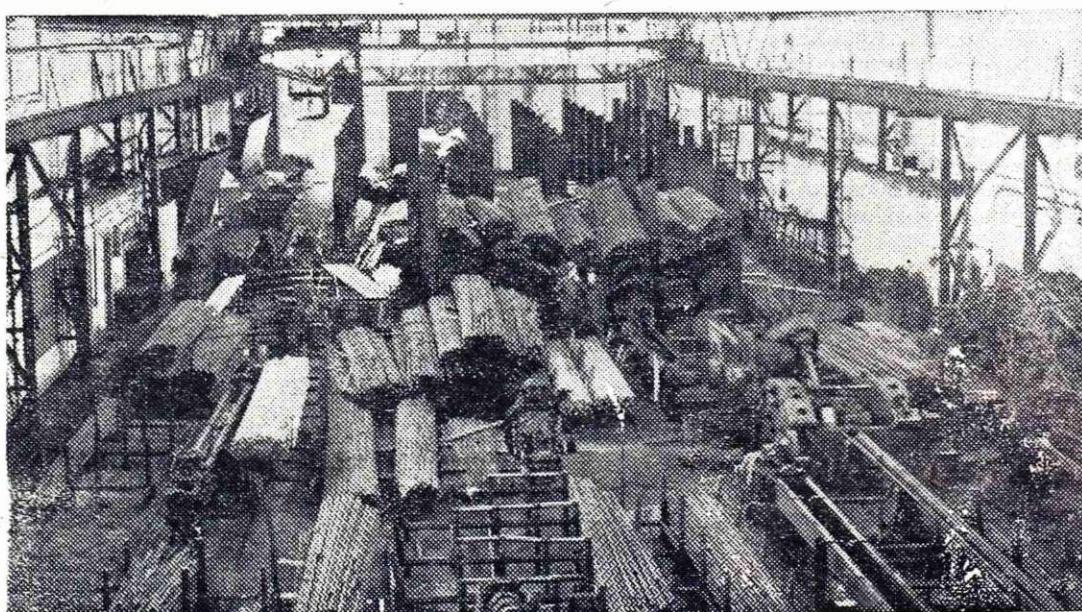
slišati s strani članov kolektiva železarne, kakor tudi ostalih občanov, pikre pri-

pombe, češ, da so se vodilni organi železarne in tudi same cevarne premalo energično zavzeli za to, da ostane proizvodnja cevi na Jesenicah. Mogoče je to delno res, vendar je bil odločilen razlog, ki je privedel do ustavitve proizvodnje cevi, predvsem tako imenovana specializacija proizvodnje jugoslovanskih železarn, ki vsaj na papirju predvideva razdelitev proizvodnega asortimenta po posameznih železarnah. Prihodnost sama bo pokazala, če je bilo pametno ustaviti oz. prekiniti proizvodnjo cevi v

naši železarni. Dejstvo je, da s sedanjim plamenskimi načinom varjenja cevi ter obstoječimi napravami, ki so tehnično in ekonomsko zastarele, ne bi bili konkurenčno sposobni v boju za tržišče s tako tehnično izpopolnjeno cevarno kot jo ima sedaj železarna Sisak. Verjetno bi bila naši obstoječi cevarni, z ozirom na trenutno zelo ugodne prodajne cene na domačem trgu (to so pokazale tudi kalkulacije), mogoča rentabilna proizvodnja cevi še dve, tri leta, dokler ne bi bila cevarna v železarni Sisak dograjena.

Seveda je tudi druga možnost, to je rekonstrukcija cevarne, vendar bi bila za to potrebna znatna finančna sredstva in je vprašanje, če bi bila v tem trenutku taka investicija umestna. Železarna Jesenice je zaenkrat zamudila priložnost, ko je bil

(nadalj. na 4. strani)

Navadnih varjenih cevi ne bomo več izdelovali

POPRAVEK

V 45. številki »Železarja« se nam je pri objavi članka »Za najvišjo dnevno še rekordna mesečna proizvodnja plavžev« vrnila neljuba tiskovna pomota. V predzadnjem odstavku bi se moral glasiti stavek: »... na plavžih smo v oktobru znižali proizvodne stroške, v primerjavi s planiranimi, za 95.200.000 din in ne milijard.

Proizvodnja v oktobru

Železarna Jesenice je v oktobru izpolnila operativni plan skupne proizvodnje s 107,1%. Tudi plan blagovne proizvodnje je bil presežen za 1,2%. Finančnega načrta za oktober le za malenkost nismo izpolnili, izvoz naših izdelkov pa je potekal normalno.

V TALILNICAH so zelo presegli operativni plan skupne proizvodnje — kar za 10,8%. Vse enote so izpolnile operativni načrt. Na plavžu so dosegli najvišjo dnevno proizvodnjo in rekordno mesečno proizvodnjo in to delno na račun vpihovanja mazuta in boljše kakovosti koksa. Tudi poraba koksa se je znižala in so dosegli porabo samo 805,08 kg na tono grodija. V martinarni so tudi v tem mesecu obratovali le s petimi pečmi in dosegli rekordno proizvodnjo 28.392 ton. Izdelali so poleg ostalih naročenih kvalitete tudi 1.600 ton dinamo jekla, kar je tudi rekord. Električni peči BBC in ASEA sta imeli nizko proizvodnjo in to zaradi redukcije električne energije. Samo ASEA peč 413 ur ni obratovala. V livarni in opkarni so načrt presegli.

Tudi v VALJARNAH so operativni načrt skupne proizvodnje presegli za 3%. Na težki progi so v tem mesecu povečali proizvodnjo kljub valjanju elektro kvalitet, dosegli pa so slabši izplen, imeli so tudi veliko zastojev in to zaradi mehanskih in elektro okvar. Na lahki progi so dosegli lep proizvodni uspeh in to predvsem pri izkoriščanju obratnega časa. Dosegli so rekord pri dninski in mesečni proizvodnji, medtem ko so na vseh progah imeli samo 10% zastojev, kar je minimalno. V žični valjarni operativnega plana niso iz-

polnili, ker so bili šele po remontu. Imeli so težave s pečjo, ki je bila predelana na kurjenje z mazutom. Valjali so tudi kvaliteto žico za potrebe žičarne. V valjarni 1300 so obratovali dobro, dosegli so rekordno proizvodnjo pločevine kvalitete OL2 spec. Pocinkovalnica je obratovala na tri izmene. Zaradi redukcije električne energije v adjustazi, predvsem na žarilnih pečeh, je bila manjša proizvodnja dinamo pločevine. V jeklovleku so obratovali v redu in to zaradi dobre preskrbe z vložkom. Vlečna linija v valjarni Bela je začela poizkusno obratovati in so izdelali že 54 ton vlečenega jekla.

V PREDEL. OBRATIH so presegli operativni načrt skupne proizvodnje kar za 6 odst. V tej skupini samo ce-

varna ni dosegla plana. V hladni valjarni so imeli težave pri proizvodnji zaradi neradne in nezadostne dobave toplo valjanih trakov iz ČSSR. Zaradi tega so imeli na Siemag valjčnem stroju za 100 ton manjšo proizvodnjo. V žičarni bi lahko obratovali boljše, če bi imeli več valjane žice. Z nedeljskim obratovanjem bi na ta način zmanjšali zaostanek iz prejšnjih mesecev. V žebeljarni so obratovali normalno, proizvodnjo vzmeti pa so ustavili. Tudi v cevarni so obratovali dobro, dosegli pa so manjši izplen. V pocinkovalnici so začeli pocinkovati cevi iz Železarne Sisak. Tudi v elektrodnem oddelku so izpolnili plan, vendar jim je primanjkovalo žice za izdelavo golih elektrod.

R. J.

IZPOLNITEV PO OBRATIH

ekonomska enota	izpolnitev operativnega načrta v %
plavž	117,3
martinarna	109,2
elektropeč	103,5
livarna	105,4
šamotarna	111,1
talilnice	110,8
težka proga	103,2
srednja in lahke proge	114,2
žična valjarna	95,9
valjarna 2400	96,9
valjarna 1300	111,6
jeklovlek	103,3
valjarne	103,0
hladna valjarna	118,0
žičarna	101,6
žebeljarna	103,4
cevarna	95,0
elektrodni oddelk	100,8
predelovalni obrati	106,0
ŽELEZARNA	107,1

Nova pošiljka starega železa in indijske rude

V ponedeljek, 8. novembra, so začeli na Reki razkladati za našo železarno 7.000 ton starega železa. V sredo pa je prišla tudi ladja s 5.000 tonami indijske rude.

Ker so žerjavi obremenjeni z razkladanjem starega železa in je tudi skladišče za rudo na haldi že zasedeno, smo morali poiskati novo skladišče na komaj zgrajenem prostoru ob novem tiru blizu skladišča za sintermagnezit. Tu je bilo okrog 10.000 ton ljubijske rude, ki so jo plavži ob povečani proizvodnji porabili. Ker novo rudo lahko vso vskladiščijo v novo globoko jamo pod portalnim žerjavom na rudnem dvoru, smo lahko ta prostor uporabili. Z odstranitvijo rude s halde smo lahko tir premaknili proti jugovzhodu in tako izboljšali tudi njegov lok. Tako bo tudi iztirjen zaradi premajhnega radiusa precej manj. Na novem prostoru, kjer je bila nekdanja ruda, razkladamo staro železo, pred starim železom pa bomo vskladiščili livarske peske in prekladali apno. Zaradi normalnega tira pod novimi pristaniškimi žerjavi bo namreč treba prestaviti tudi normalno tirno vozovno delavnico na ozki tir, ki vodi k sedanemu prekladalnemu mestu za apno in k skladišču livarskih peskov.

Da bi dovoz in razkladanje velikih količin starega železa in rude — zimskih zalog čim hitreje opravili, so na skupnem posvetu nabavne službe, plavža, jeklarne, prometa in transporta sklenili, da za deset dni odložimo dobavo starega železa od domačih doba-

viteljev. Tudi dvigala morajo biti vseskozi usposobljena za razkladanje in sicer starega železa, indijske rude in za nakladanje surovin, potrebnih za proizvodnjo. Tudi rudnik Ljubija nam bo v tem času pošiljal le eno garnituro rude. Na konferenci pri tehničnem direktorju so sklenili, da bodo indijsko rudo že sedaj vskladiščili v jame, kjer je bil prej premog za jeseniške generatorje. Zato je žerjavni oddelk popravil tamkajšnji žerjav, da bi lahko razložili vsaj polovico prispele rude. Če bo vse potekalo po načrtih in ne bo zastojev, bomo lahko vse vagone sproti razložili in se tako izognili odvečnim stroškom za vozovno zamudnino.

Branko Blenkuš

ZAHVALA

Svojim sodelavcem se iskreno zahvaljujem za podarjeno cvetje, sožalje in udeležbo na pogrebu mojega dragega očeta Jožeta Trontelj na Vrhniki.

Žalujoči sin Marjan elektro delavnica

Dopisujte v »Železarja«

Delavsko samoupravljanje »absurd«?

V 44. številki »Železarja«, ki je izšla 30. oktobra, je bil objavljen članek z naslovom: »Testiranje nižjih in srednjih uslužbenecv.«

V njem pisec precej čudno ocenjuje komisije DSŽ in pravi, da so v njih povečini laiki, ki ne bi smeli imeti končne besede pri sprejemanju kadra v železarno in spreminjanju zaključke strokovne komisije. O tem, kdo je laik in kdo ni, verjetno ne bo mogel strokovno ocenjevati uslužbenec, ki ima za seboj šele dobro leto prakse v železarni, pa čeprav je bil najboljši teoretik v šoli.

Da razmer v železarni ne pozna, je jasen dokaz že to, ker mu ni poznano delo komisije, ki dela v njegovi neposredni bližini. Komisija DSŽ je voljeni organ DSŽ in po statutu železarne opravlja svoje delo. Nalogo ima sprejemati sodelavke in sodelavce v železarno, medtem ko jih na posamezna delovna mesta razporeja strokovna

komisija, v kateri je nekaj članov, ki poznajo železarno in njena delovna mesta.

V kolikor sedaj na posameznih delovnih mestih ljudje ne odgovarjajo, je to krivda strokovne komisije, ki jih razporeja, medtem ko komisija DSŽ že zdravniško pregledane in po strokovni komisiji sprejete sodelavce samo potrjuje. V naši mandatni dobi, pri 700 do 800 sprejetih sodelavcih, je komisija dala pripombo samo osemkrat in še to le v primerih, ko je šlo za sprejem socialno ogroženega delavca, otroka borca NOV ter enkrat za srednjega strokovnega uslužbenca, za katerega ni bilo točno določenega delovnega mesta.

Torej, ne sme nas biti strah, da komisija DSŽ povzroča zmedo pri sprejemu delavcev in krati pravice

strokovni komisiji, ki lahko razporeja sprejete sodelavce, kamor jih hoče.

O sestavi komisije DSŽ pa samo to, da so v njej člani s povprečnim stažem od 25 do 30 let v železarni in dela vsak na svojem delovnem mestu, ki ga dobro pozna, precej pa tudi ostala delovna mesta v podjetju.

Delo v komisiji DSŽ je samo naša družbena zadolžitev in naj nam pisec članka ne zameri, če delamo v samoupravljanju, saj je tudi za njega še dovolj prostih mest in funkcij, kjer se bo lahko vključil v delo, ko bo spoznal razmere pri nas.

Ko se bo dobro razgledal in spoznal specifičnosti naše železarne, bo morda lahko enkrat sodeloval pri »česanju« višjih in visokih strokovnih uslužbenecv, kot to sam navaja v članku. Člani naše komisije DSŽ pa so v vseh teh letih toliko spoznali železarno in sodelovali pri njenem razvoju, da jih ne bi bilo treba imenovati laike.

Bili so disciplinirani in vestni pri svojem delu do

sedaj in bodo tudi v prihodnje. Pri psihološkem testiranju pa se čestokrat zgodi, da lahko nekdo odnese prvo mesto, na delovnem mestu pa je skrajno nediscipliniran in malomaren. Mislim, da bo tudi v prihodnje veljalo pravilo, da glavne odlike delavca spoznamo šele na delovnem mestu, kjer naj ga nekdo realno in pravično ocenjuje. To pravico bomo verjetno morali prepustiti ljudem, ki živijo med sodelavci in imajo z njimi opravka. Šele po teh realnih ugotovitvah pa naj se izvedejo razne selekcije z namenom, da pridejo sposobni ljudje na ključna in odgovorna delovna mesta.

Prepričani smo, da najboljši strokovni komisije še ne morejo zagotoviti, da bo prišel najboljši delavec na delovno mesto, ker se včasih srečamo s težavami in ljudmi, za katere že pri sprejemu vsi vemo, da smo jih sprejeli zaradi socialnih razmer.

Kdo bi v socialistični družbi ravnal drugače, če prosi za sprejem v železarno mladenič, ki je dopolnil 17. leto,

pa je 15 kg pod normalno predpisano težo, ker mu mati sama z borno pokojnino ne more dati zadostne in kalorične hrane. Pri tem smo grešili pri sprejemanju na škodo kvalitete delavca, toda take primere bodo izjemoma reševale komisije tudi v prihodnje.

Seveda bo takih primerov vedno manj, ker bomo prisiljeni dvigati storilnost na moža, če bomo hoteli primereno živeti. V letu 1965 smo začeli varčevati z materialom in iskati notranje rezerve. Ustavili se bomo verjetno tudi pri komisijah za sprejem delavcev. Samoupravni organi bodo verjetno rekli zadnjo besedo, ali je potrebno, da sodeluje 10-članska strokovna komisija pri sprejemu, potem pa še 6 do 8-članska komisija DSŽ, kadar sprejemamo kader za železarno.

Če bomo varčevali in iskali notranje rezerve, se bomo verjetno morali obrniti za 360 stopinj.

Jože Lenar

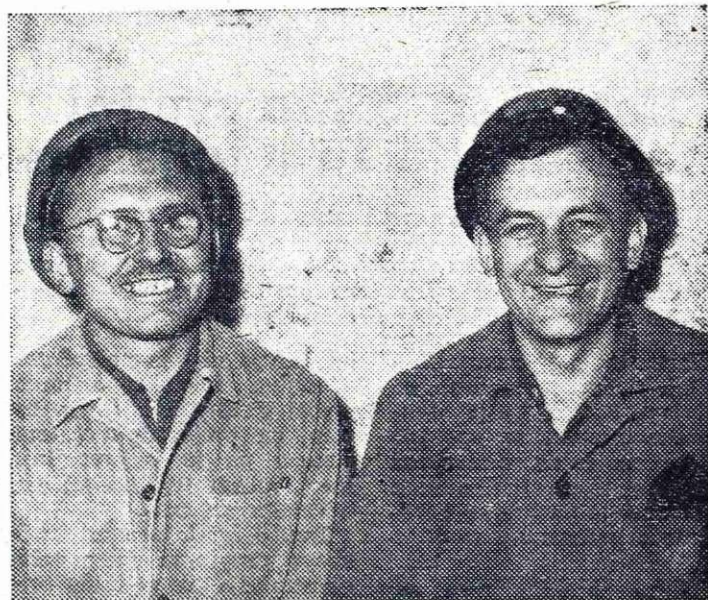
Z izboljšavo novi prihranki v martinarni

Vse do lani so bila vodno hlajena vratica pri SM pečeh obzidana s šamotno opeko. Takšna obzidava vratc je bila zadovoljiva, dokler so v martinarni kurili peči z generatorskim plinom. Stanje pa se je spremenilo, kakor hitro so začeli kuriti peči z mazutom. Težave so nastale zato, ker šamotna opeka ni vzdržala večjih toplotnih obremenitev, razen tega pa so popravila vodno hlajenih vratc prekomerno obremenjevala vzdrževalce.

Avtorja izboljševalnega predloga in prizadevna metalurga v martinarni Janko Čop in Štefan Ščerbič sta na osnovi dolgoletnih izkušenj ter bogatega teoretičnega in praktičnega znanja začela iskati izhod iz zamotane in kritične situacije z namenom, da bi preprečila stalno pregorevanje vodno hlajenih vratc ter številne remonte. Problem sta rešila tako, da sta namesto šamotne opeke vgradila v vratica SM peči odpadno magnezitno ali krommagnezitno opeko, ki v velikih količinah ostaja pri rušenju zadnje stene SM peči in jaskov. Ugotovila sta, da magnezitna opeka oziroma

kot prej, ko so bila obzidana s šamotno opeko. Tov. Janko Čop in Štefan Ščerbič sta s svojim predlogom uspešno rešila vzdrževanje številnih vodno hlajenih vratc, prihranila sta več milijonov dinarjev in zmanjšala težko fizično delo martinarjev vzdrževalcev.

Prepričani smo, da so v martinarni pravilno razumeli pomen iskanja skritih rezerv in so se tako z vodstvom obrata vključili v akcijski program martinarne in železarne, ki kaže pot k našemu gospodarskemu in tehničnemu napredku. Obema avtorjama iskreno čestitamo k doseženemu uspehu z željo, da

Štefan Ščerbič (levo) in Janko Čop

krommagnezitna opeka, ki ostaja pri remontih, odlično nadomešča šamotno opeko.

Pri novem izboljšanjem načinu obzidave vratc s krommagnezitno in magnezitno opeko pa se je pokazala večja vzdržnost vratc kljub večjim temperaturam.

Pred uvedbo tehnične izboljšave, ki sta jo predlagala že omenjena avtorja, so mesečni stroški vzdrževanja vodno hlajenih vratc vedno presegali vsoto 50.000 dinarjev, sedaj pa so nižji in znašajo le 16.000 dinarjev. Tako sta oba avtorja prihranila letno delovnemu kolektivu martinarne samo pri materialu več kot 6 milijonov dinarjev. Razen velikega prihranka pri materialu pa je izboljševalni predlog pomemben tudi zaradi prihrankov pri težkih in vročih vzdrževalnih delih, ker sedaj izmenjajo šestkrat manj vodno hlajenih vratc

bi ju posnemali še ostali člani delovnega kolektiva martinarne in drugih obratov.

Zuro

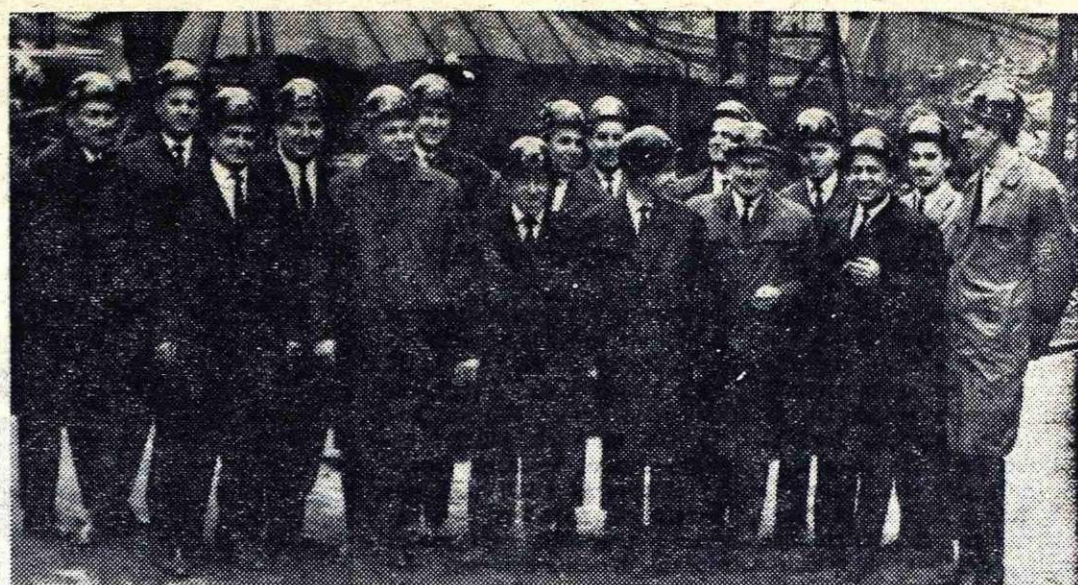
Personalne vesti

ZA OKTOBER 1965

50 sprejetih delavcev, 8 sprejetih uslužbencev, 70 obračunanih delavcev in 1 obračunani delavec.

Delovno razmerje so prekinili na naslednji način:

7 na lastno željo, 7 po delovni pogodbi; 24 jih je bilo izključenih iz delovne skupnosti, 14 je bilo starostno upokojenih, 10 invalidsko upokojenih, 4 sporazumno s podjetjem, 4 so odšli v JLA, 2 pa sta umrla.

Pretekli teden so Jesenice obiskali predstavniki družbeno političnih organizacij iz Trbovelj. Dogovorili so se za tesnejše sodelovanje med našo železarno in tovarno STT iz Trbovelj

Kako smo investirali

V poslednjih nekoliko letih je bilo investirano v gostinstvo-turistične objekte zgornjesavske doline precej družbenega denarja. Zgrajeni so novi ali pa obnovljeni že obstoječi gostinski objekti. Izredno lepa smučišča so dobila potrebne vlečnice in žičnico. Namen tako obsežne investicijske dejavnosti je bil predvsem aktivirati naravne vire družbenega bogastva tega področja oziroma razviti turizem.

Vložena sredstva predstavljajo del družbene akumulacije, zato je nujno vprašanje, kako so uresničeni načrtani cilji? Kako učinkujejo materialna in finančna sredstva, ki so vložena v razvoj turizma na tem področju, ali so rentabilna?

Večji del investiranih sredstev daje dosti dobre ekonomske učinke. Vendar o tem drugič.

Te vrstice smo posvetili problematiki tistih investicij, ki še ne dajejo zaželenih rezultatov. Take investicije so izgradnja motela Kranjska gora in gostišča na Vitrancu. Oba objekta obratujeta (zakaj?) kot poslovna enota gostinskega podjetja Alpturist Ljubljana.

V gradnjo obeh objektov je investirano blizu 126 milijonov-dinarjev. Te investicije so financirane iz naslednjih virov:

— sredstva investicij, skladov občine Jesenice 75,5 milijona,

— okrajni investicij, skladi 20 milijonov,

— krediti pri republiški gospodarski banki 25 milijonov, — sredstva poslovne enote Tavčarjev hram 5,5 milijona din.

To so investicije v osnovna in obratna sredstva oziroma nove zmogljivosti. Investicije v kadre za te zmogljivosti pa so zanemarljive. Res, kratkovidna investicijska politika.

V tej luči se nam zdijo te investicije zelo pomanjkljive. Taka trditev pa je še bolj upravičena, ker vemo, da našemu gostinstvu primanjkuje dobrega strokovnega kadra.

Kaj smo dosegli s tako investicijsko politiko, kakšne so njene posledice?

Bilanca je porazna. V nepolnih štirih letih je imel kolektiv poslovne enote Motel pet v.d. poslovdij. Dve leti od štirih poslovdij so zaključili z izgubo. Dvakrat je bila uvedena prisilna uprava; enkrat lani in enkrat letos, ki še sedaj traja.

Gostišče na Vitrancu je kljub močni zimski sezoni v

prvih petih mesecih letos imelo izgubo (1,8 milijona). Zato je kolektiv Motela še pred uvedbo prisilne uprave oddal to gostišče zasebniku proti plačevanju zakupnine v višini amortizacije 1,5 milijona dinarjev.

S tem je izneverjena ena bistvenih značilnosti investicij v socialistični družbi, ki kaže, da so investicije pomemben faktor za razvoj proizvodnih sil in socialističnih proizvodnih odnosov.

Kratkovidna investicijska politika omogoča zasebniku, da razpolaga in izkorišča 50 milijonov družbenega denarja. Čeprav je to skladno z našimi pozitivnimi predpisi na področju gostinstvo-turistične dejavnosti, se vprašamo, kako to, da ta objekt ni rentabilen za kolektiv Motela, za zasebnika pa je. Jasno je, da moderne gostinske zmogljivosti brez ustreznih strokovnih kadrov ne pomenijo mnogo.

Kaj so torej upravičene in rentabilne investicije — ali so to samo naložbe v nove objekte? O tem bi morali investitorji dosti več razmišljati kot so do sedaj.

Zare Klincov, dipl. oec.

STAROSTNO SO BILI UPOKOJENI:
VINKO AMBROŽIČ, 1910, priprava dela — 40 let v ŽJ; MIHAEL HIRSENFELDER, 1900, GEŽ — 18 let v ŽJ; FRANC KLEINDIENST, 1916, lahka progla — 18 let v ŽJ; ALOJZ KOKALJ, 1910, transport — 17 let v ŽJ; IVAN KOSELIJ, 1913, šamotarna — 29 let v ŽJ; JOŽE KRAVANJA, 1910, plinski generatorji — 16 let v ŽJ; STANI-SLAV KREK, 1909, polirnica — 28 let v ŽJ; FRANC NEMEC, 1896, mehanična delavnica — 16 let v ŽJ; JANEZ SKUMAVEC, 1910, pocinkovalnica — 29 let v ŽJ; KAREL VRTACNIK, 1909, jeklovlek — 27 let v ŽJ; MARTIN ZUPAN, 1910, plavž — 20 let v ŽJ; MAKS MEDJA, 1906, OTK — 43 let v ŽJ; JOŽE PLATIŠA, 1912, konstrukcijska delavnica — 20 let v ŽJ in IVAN POPOVIČ, 1907, Javornik I — 27 let v ŽJ.

INVALIDSKO SO BILI UPOKOJENI:
JOŽE AMBROŽIČ, 1916, valjarna 2400 — 12 let v ŽJ; JULIJANA ERZAR, 1905, GEŽ — 11 let v ŽJ; FRANC KANALEC, 1910, livarna — 28 let v ŽJ; STANKO MAVER, 1912, šamotarna — 25 let v ŽJ; JANEZ MAV-

RIC, 1913, valjarna 2400 — 34 let v ŽJ; ROZALIJA MEDVED, 1916, cevarna — 5 let v ŽJ; JANEZ PODLIPNIK, 1912, varnostna služba — 27 let v ŽJ; FRANC POTOČAR, 1913, elektropeč — 20 let v ŽJ; ALOJZ ROBIČ, 1919, martinarna — 20 let v ŽJ in FRANC ZUPAN, 1912, vozovna delavnica — 25 let v ŽJ.

UMRLA SODELAVCA:
VALENTIN BEZNIK, 1912, toplotna energija — upravljač parnega kotla in ROMAN LEBAN, 1933, šamotarna — vodilni stiskalničar. Svojem naše iskreno so-
žalje!

UKINJAMO proizvodnjo varjenih cevi

(Nadaljevanje s 1. strani)

čas za rekonstrukcijo njene cevarne ter s tem izgubila zelo iskani in v normalnih tržnih pogojih rentabilen in dobro doč izdelek. Resnici na ljubo je treba poudariti, da v naši železarni do sedaj kljub temu, čeprav bi imeli sredstva za rekonstrukcijo cevarne, nismo imeli možnosti proizvajati še večje količine iz enostavnega razloga, ker nimamo dovolj kapacitet za proizvodnjo toplo valjanih trakov, potrebnih za proizvodnjo cevi. To stanje bi seveda z dograditvijo nove valjarne Bela rešili, vendar je med tem časom zrasla nova cevarna v Železarni Sisak z letno kapaciteto 100.000 ton. To je dejstvo, s katerim se moramo radi ali neradi zaenkrat sprijazniti.

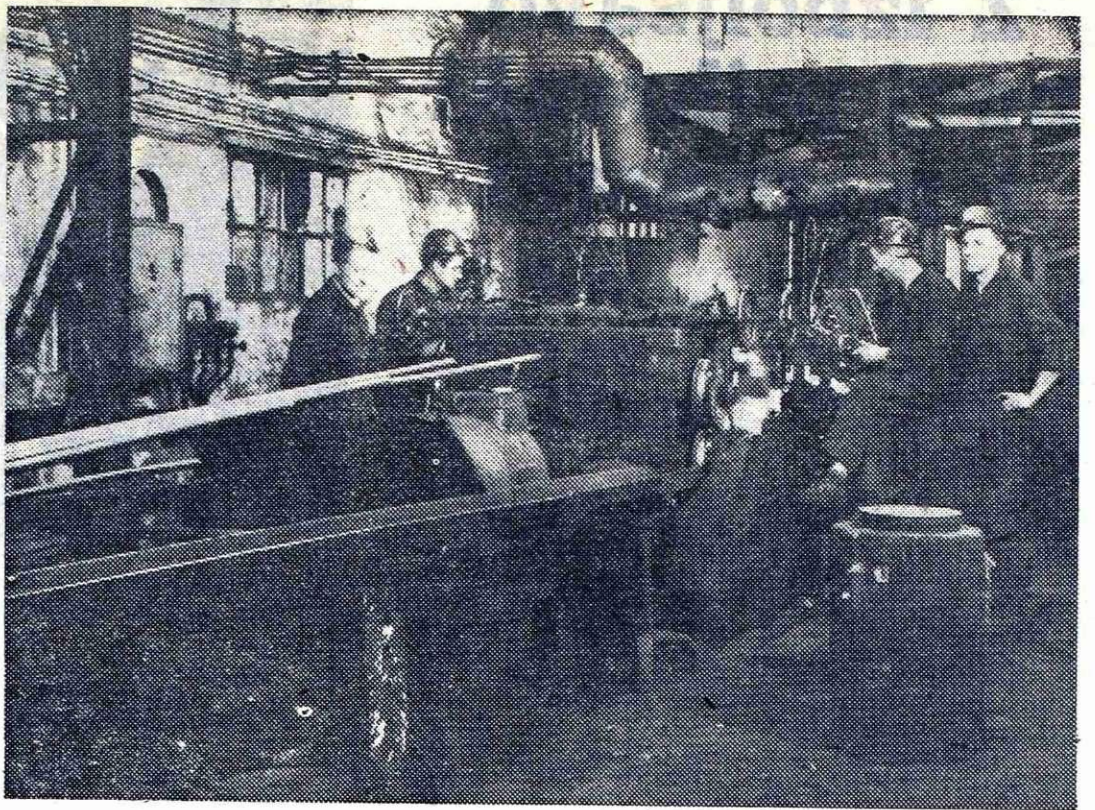
Obstoječa cevarna v naši železarni je bila zgrajena leta 1931 in bi tako drugo leto praznovala 35-letnico obstoja. Način varjenja cevi je bil plamenski. Cevi smo varili na štirih progah in sicer na progah 1 in 2 dimenzije cevi 1/2" do 3/4" in na progah 3 in 4 dimenzije cevi od 1" do 3 cole. Pline, ki smo jih uporabljali pri varjenju, so sestavljali: aceten, butan, metan in kisik. Cevarna je vključevala varilnico cevi, vlačilnico cevi, pocinkovalnico cevi in oddelek za izdelavo spojk. Skupno je bilo zaposlenih 178 delavcev. Iz diagrama je razvidna rast proizvodnje v vseh letih obstoja. Kot je razvidno iz diagrama, je znašala največja proizvodnja (predvojna) 1939. leta 5.640 ton, medtem ko bi letos, če ne bi že sedaj ustavili proizvodnje, izdelali 15.000 ton cevi. Zanimivo je, da v cevarno od začetka do danes nismo namestili nobenega novega stroja, kljub temu pa smo povečali proizvodnjo na tako višino. Skupno je cevarna v vseh letih obstoja izdelala 225.900 ton cevi. Od tega smo izvozili na tuje tržišče, predvsem na zahtevni zapadni trg, 31.600 ton cevi.

Delavski svet železarne je na istem zasedanju sprejel tudi ukrepe oziroma sklepe glede zaposlitve delavcev, ki so izgubili posel ob ustavljanju proizvodnje cevi. Tako je bilo sklenjeno, da nihče od delavcev, ki gredo v druge obrate, ne sme izgubiti niti kvalifikacije niti na osebnem dohodku. Točen pravilnik o zaposlovanju oziroma postopku prekvalifikacije teh sodelavcev bo izdelala kadrovska služba in ga dala v potrditev delavskemu svetu železarne. Vredno je pripomniti, da so v glavnem vsi sodelavci, ki so morali v druge obrate, zadovoljni. To je delikatno vprašanje, ki ga moramo reševati zelo pozorno in človeško. Zavedati se moramo,

da imamo opravka s sodelavci, ki so vso svojo delovno dobo 20, 25, 30 ali celo že 35 let preživeli v naši železarni. Prepričani smo, da bo kadrovski oddelek izdelal in delavski svet železarne sprejel sklepe, ki bodo pomagali reševati navedene probleme in preprečili tudi vsako morebitno nepravilnost do posameznega sodelavca, ki bo primoran zaradi ukinitve proizvodnje zapustiti svoj matični obrat.

Delavski svet cevarne smatra, da bo sedaj, ko je že sklenjeno o ukinitvi proizvodnje cevi v naši železarni, izredno važno drugo obdobje rekonstrukcije — specializacija naše proizvodnje in delna finalizacija toplo in hladno valjanih trakov ter pločevine, ki jo bo proizvajala valjarne Bela. Če upoštevamo veliko zmogljivost naprav za proizvodnjo toplo valjanih trakov in pločevine, ki naj bi jih imela nova železarna Skopje, potem nam mora biti vsem jasno, kam moramo usmeriti našo proizvodnjo toplo in hladno valjanih trakov — v delno finalizacijo in sicer v hladno valjane profile, ki jih tudi predvideva druga faza rekonstrukcije naše železarne v količini 20.000 ton. Za te izdelke je v prihodnosti predvidena večja potrošnja in bi morali podvzeti vse mere, da bodo določeni železarni Jesenice. Do tega imamo vso pravico, saj smo prav zaradi specializacije prepustili železarni Sisak enega svojih tradicionalnih in rentabilnih izdelkov, kot so cevi.

Delavski svet železarne bi moral zadolžiti vodstvo žele-

Cevarna je bila zgrajena leta 1931 in bi v prihodnjem letu praznovali 35-letnico obstoja, toda varjenih cevi ne bomo več izdelovali

zarne, da to zahtevo uveljavljamo na merodajnih mestih. Lahko se namreč zgodi, da se bo našel nekdo, ko bomo že osvojili proizvodnjo hladno valjanih profilov na sedanjih starih valjarskih strojih in ko bo potrebno misliti na nove naprave, ki bo v imenu specializacije zahteval, da se proizvodnja profilov prenese iz naše železarne v neko drugo železarno. Zato je potrebno, da v določenem času izdelamo perspektivni razvojni plan proizvodnje odprtih in zaprtih hladno valjanih profilov in dosežemo soglasje, da smo nosilec hladno valjanih profilov, ne samo zaradi opuščanja proizvodnje navadnih cevi, ampak iz čisto ekonomskega stališča naše lokacije, ki narokuje poleg prehoda v kvaliteto tudi prehod v delno finalizacijo izdelkov, v tem

primeru toplo in hladno valjanih trakov v hladno valjane profile. Logično je namreč, da ekonomika gospodarstva ni v drobljenju proizvodnje enega artikla na več podjetij.

Prepričani smo, da je ta naša zahteva upravičena in da bo na merodajnih mestih, to je v Združenju jugoslovanskih železarn in drugih gospodarskih forumih tako tudi sprejeta.

Razprava o proizvodni problematiki in akcijskem programu

Pred kratkim je imel delavski svet delovne enote valjarne 2400 redno sejo, na kateri so člani poslušali poročilo obratovodje o izpolnjevanju sklepov prejšnje seje.

Obratovodja je povedal, da so bili sklepi, razen dveh, izpolnjeni. Potem, ko je obratovodja prebral še sprejete sklepe na sejah delavskega sveta in upravnega odbora železarne, je na kratko poročal še o proizvodnji za okto-

ber, ki pa ni bila preveč zadovoljiva. Imeli so namreč precej elektro kvalitete in izvoza, na proizvodnjo v tem mesecu pa je v precejšnji meri vplival tudi zastoj pri normalizirani peči.

Tudi o izpolnjevanju akcijskega programa je poročal obratovodja ter podatke primerjal z doseženimi rezultati v prvem polletju in sicer glede znižanja odsotnosti, izplena, produktivnosti in prihrankov na stroških.

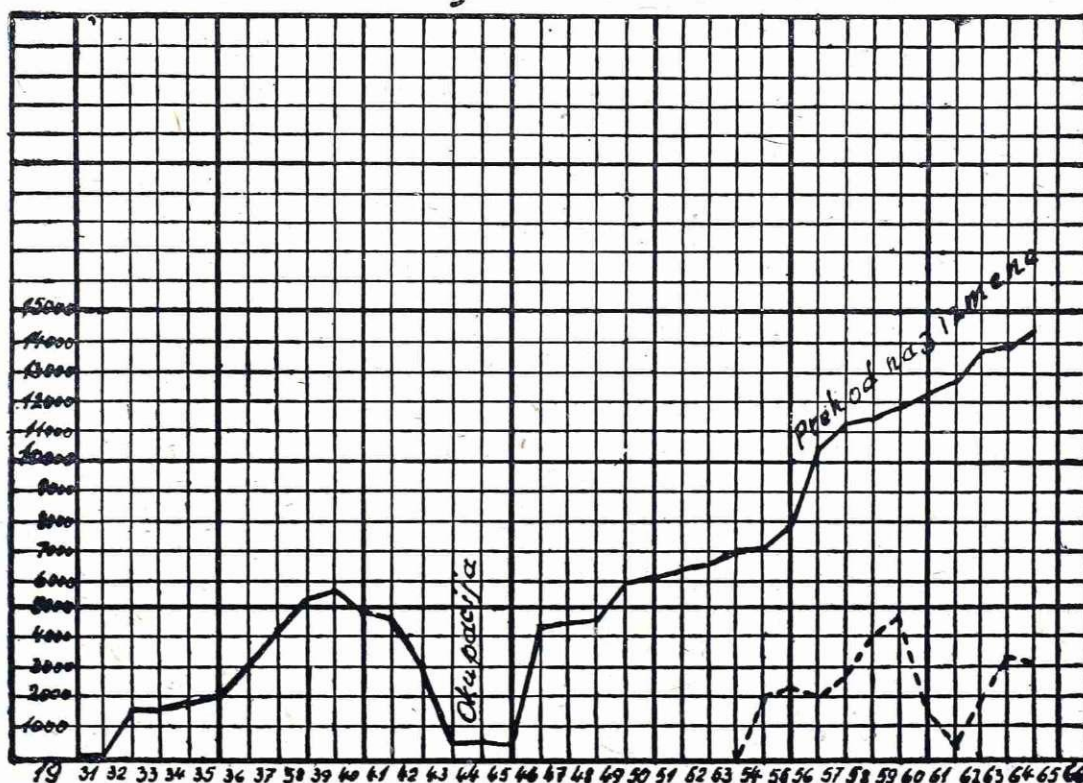
Ker so imeli v valjarni 2400 v septembru nekaj neopravičenih izostankov, so predvideno znižanje odsotnosti dosegli le v oddelku OTOP. Izplen je bil v septembru boljši za 2,4%, produktivnost pa nekaj nižja v primerjavi s prvim polletjem. Zaradi že omenjene manjše proizvodnje tudi niso dosegli planiranega prihranka pri proizvodnih stroških.

V razpravi so člani DS zahtevali, da naj disciplinsko-poravna komisija svoje delo bolj pospeši, predvsem kar zadeva obravnavanje neopravičenih izostankov. Prav tako bo treba zmanjšati brezplačne dopuste, vse to z namenom, da bi zmanjšali odsotnost v obratu.

V nadaljevanju razprave je obratovodja seznanil članke DS s predlogom za izved-

(nadaljevanje na 12. strani)

Proizvodni diagram cevi leta 1931 - 1965

Spremenjen tehnološki proces in povečane kapacitete v letu 1966

Leto 1966 bo za našo železarno izredno pomembno, ker bodo začele obratovati nove, moderne naprave za izdelovanje in predelovanje jekla. S tem se bo podjetje lahko zopet pričelo primerjati s sodobnimi metalurškimi kombinati v svetu kot nekoč, ko so naši izdelki sloveli tudi izven dežele. V letu 1966 bo uresničen del programa prve faze rekonstrukcije in s tem delno spremenjen tehnološki proces, ki je zasnovan že na skoraj sto let starih tradicijah.

Oglejmo si najprej, kakšne spremembe v tehnološkem procesu narekuje realizacija prve faze rekonstrukcije:

1. Na obeh plavžih smo uvedli vpihovanje mazuta, ki občutno vpliva na zmanjšanje specifične porabe koksa in večjo proizvodnjo grodlja. Takoj, ko bo začela obratovati nova kisikarna, bomo začeli zraku za vpihovanje dodajati kisik, ki bo nadalje prispeval k zmanjšanju specifične porabe dragega koksa.

2. Dograjena je nova kisikarna, ki bo zagotovila dovolj kisika jeklarni in s tem omogočila intenzivnejšo proizvodnjo surovega jekla v SM in električnih pečeh.

3. Dosedanji način vlijanja surovega jekla v livne jame bomo postopoma opustili. Vzporedno bomo uvedli modernejši sistem vlijanja na posebnih livnih vozovih.

4. Spremenili bomo formate kokil za vlijanje surovega jekla. »Gamse« bomo izločili iz programa. Ingoti bodo težki 5 ton, bloki s pravokotnim presekom pa 8 ton (brame).

5. Prvo stopnjo predelave vsega surovega jekla bomo opravili v novi bluming valjarni. Pettonski blok — ingot bomo na blumingu zvaljali v blume (kvadratne grede), ki

jih bomo uporabili kot vložek za valjanje žice v žični valjarni in za valjanje kvadratnih gredic na sedanji težki progi Ø 700.

Osemtonske bloke — brame bomo na bluming — slabingu zvaljali v slabe (pravokotne grede ali plošče), v polizdelek za valjarno debele pločevine in novo valjarno steckel za vroče valjanje širokih trakov. (Bluming — slabing proga se sestoji iz ogrinja z dvema reverzirnima horizontalnima valjema, kombiniranega z dvema vertikalnima valjema za obdelavo stranskih sten plošče).

6. V novi valjarni Bela bo začela obratovati valjarna širokih trakov tipa steckel (steckel valjarna se sestoji iz reverzirnega kvarto ogrinja in dveh navijačev, nameščenih v ogrevnih komornih pečeh). Široke trakove bomo valjali iz predtrakov, ki jih bomo valjali na blumingu iz slabov ali kar direktno iz osemtonskega bloka. Steckel valjarna bo valjala vroče valjane trakove, ki jih bomo uporabili kot vložek za hladno valjanje trakov. Razrezane trakove na liste poljubnih dolžin bomo uporabili kot vložek za valjanje tanke pločevine, lahko pa so tudi

končni izdelek v obliki srednje debele pločevine.

7. Sedanji jeklovlek bomo preselili v novo valjarno Bela. Opremljen je z novo moderno vlečno klopjo, ki omogoča povečanje proizvodnje vlečenega jekla.

8. V hladni valjarni so dograjene nove žarilne zvonaste peči. S tem smo odpravili ozko grlo pri žarjenju in omogočili povečanje zmogljivosti.

9. V žičarni so že začeli obratovati novi vlečni stroji. Dograjena pa bo tudi nova patentirnica.

10. Elektročni oddelček se bo preselil v sedanje prostore cevarne. Opremljen bo z novo moderno linijo za izdelavo oplasnjenih elektrod.

11. Opustili bomo izdelovanje varjenih cevi. Do nadaljnjega bodo v sedanjem obratu izdelovali profilne, vlečne in pocinkane cevi.

12. V žebeljarni smo opustili izdelovanje posteljnih vzmeti zaradi zastarelosti postopka izdelave oziroma zaradi previsokih stroškov proizvodnje.

Iz skic, ki prikazujejo tok proizvodnje pred rekonstrukcijo in po prvi fazi modernizacije naše železarne, je razvidno, da z uvedbo bluminoga povečujemo število stopenj predelave pri sedanjem asortimentu od 6 na 7, ker to zahteva večji osnovni presek formata surovega jekla. Prav to dejstvo pa omogoča doseči izboljšanje sedanjih izplenov. Večja stopnja predelave jekla zagotavlja tudi boljše kvaliteto, predvsem pri izdelkih večjih dimenzij.

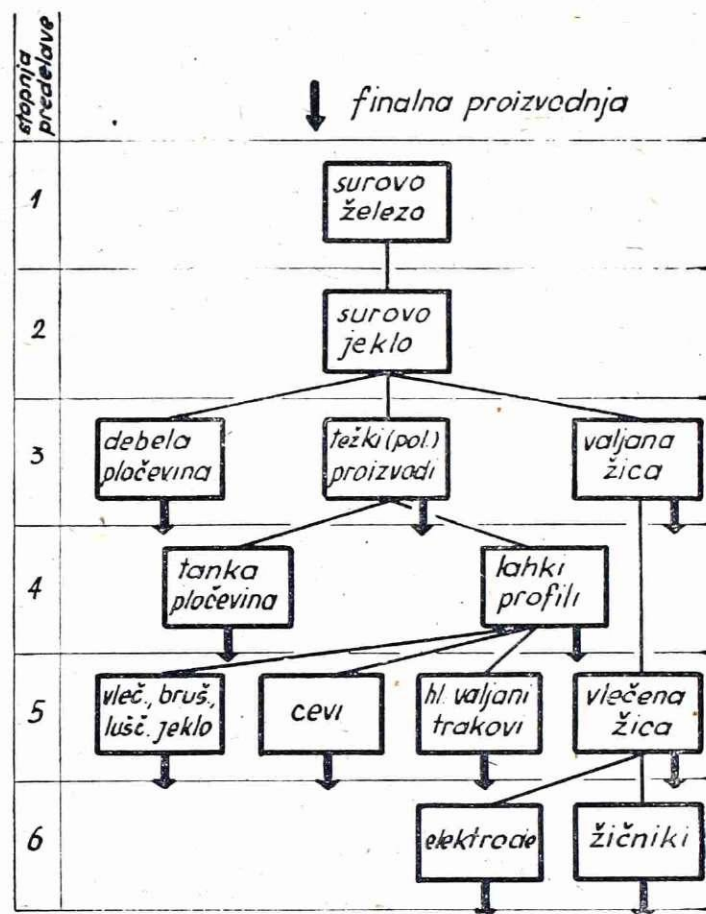
Razumljivo je, da preorientacija na novo tehnologijo ni mogoča v trenutku. Zato je bilo načeloma določeno, da naj traja to prehodno obdobje pol leta. Spremembe bodo potekale sukcesivno. Biti morajo vsklajene med seboj, kar bo zahtevalo izredno natančnost in vsestransko poglobljenost pri izdelavi nadgradnih operativnih planov. Posebna pozornost bo potrebna v jeklarni, ker je predvideni prehod na vlijanje na livnih vozovih istočasno povezan z vključevanjem bluminoga v proces. Posredno bo v tem obdobju spremenjena kalibracijska vrsta v žični valjarni in na sedanji težki progi, ki mora biti primerna za uporabo blumov kot vložek. Posredno sprememba vpliva tudi na valjarno debele pločevine, ki bo po novem postopku uporabljala za vložek slabe, in valjarno tanke pločevine, kjer naj bi valjali tanko pločevino iz predpločevine iz steckel valjarni.

Zaradi lažjega programiranja je bilo približno tudi določeno, da bo bluming začel obratovati 1. januarja 1966 in da bo obratoval poizkusno pol leta s polovično zmogljivostjo od predvidene proiz-

vodnje. Zaradi tega je v posameznih obratih, ki bodo dobili vložek iz bluming valjarne, določeno naslednje razmerje pri vložku: valjarna 2400 — brame: slabi = 25 : 75

težka proga Ø 700 — ingoti stari : blumi = 25 : 75.

vodnje za eno tretjino, ker ne bodo več valjali trakov za varjene cevi. Do nadaljnjega ostane proizvodnja jekla za nadaljnjo hladno predelavo. Končna proizvodnja bo preusmerjena v kvalitetnejše izdelke, ker je valjanje navadnih kvalitetnih jekel ob seda-

Tok proizvodnje pred rekonstrukcijo

žična valjarna — gamsi: gredice : blumi = 12,5 : 12,5 : 75.

Valjarna steckel bo začela obratovati 1. aprila 1966 in bo poizkusno obratovala prav tako 6 mesecev s 25 % obremenitvijo od predvidene proizvodnje. Predvideno je približno razmerje pri vložku za tanko pločevino:

tanka pločevina — platine: sr. ploč. steckel = 30 : 70.

VPLIV NOVIH NAPRAV NA OBRATOVANJE OBSTOJEČIH OBRATOV

Po vključitvi bluming valjarne v proizvodnjo bo istočasno prešla tudi valjarna debele pločevine na uporabo slabov za vložek.

V žični valjarni bo istočasno spremenjena kalibracijska vrsta za valjanje žice iz blumov namesto iz »gamsov«.

Na težki progi Ø 700 bomo postopoma zmanjšali proizvodnjo kvadratnih gredic za žično valjarno in pozneje tudi proizvodnjo platin za tanko pločevino. Po vključevanju novih naprav v redno obratovanje bodo na težki progi valjali iz blumov vložek za lahke proge in končno valjali težke profile. Predvideno je, da bo ob koncu leta 1966 proga obratovala le s tretjino zmogljivosti.

Na lahkih progah je tudi predvideno zmanjšanje proiz-

njih pogojih ekonomsko neupravičeno.

Valjarna tanke pločevine se bo preusmerila postopoma na vložek srednje pločevine, ki jo bo izdelovala steckel valjarna. Po popolni osvojitvi novega načina valjanja bomo trio progo »Lauth« postopoma ustavili.

V jeklovleku so povečane kapacitete za vlečenje.

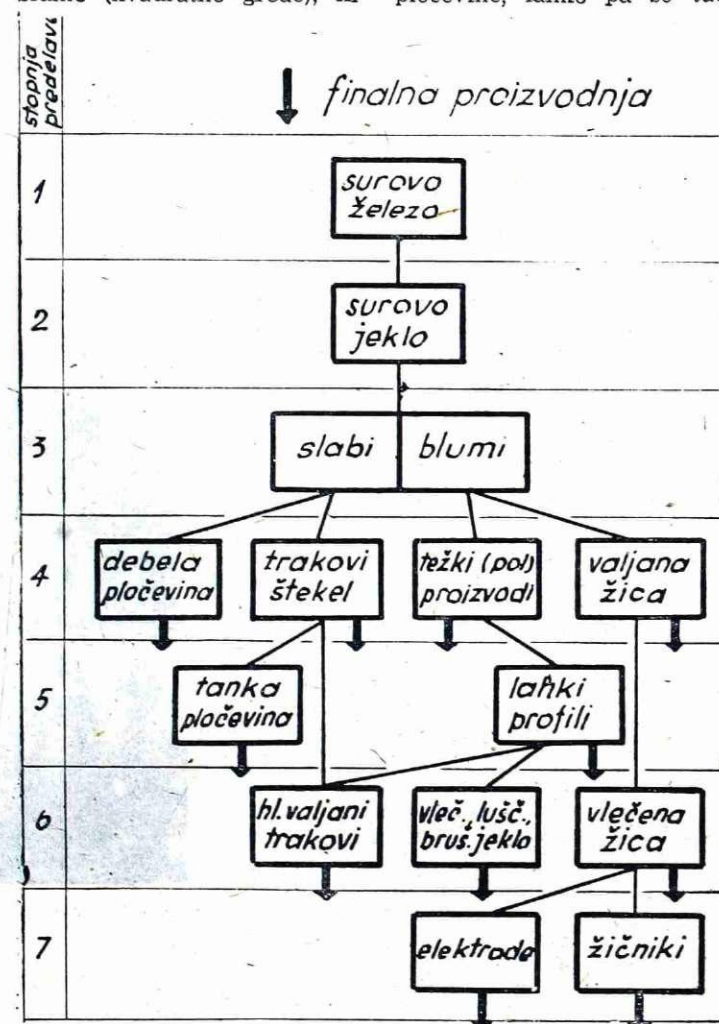
V hladni valjarni bodo po normalnem obratovanju steckel valjarne izdelovali trakove izključno iz domačih vroče valjanih trakov.

V žičarni so se zmogljivosti z novimi stroji precej povečale. Proizvodnja v l. 1966 temu ne more slediti, ker je ozko grlo v pomanjkanju vložka, to je vroče valjane žice iz žične valjarne, ki pa bo predvidoma rekonstruirana šele koncem leta 1966.

V elektročnem oddelku bomo proizvodne zmogljivosti povečali s postavitvijo nove moderne stiskalnice za izdelavo oplasnjenih elektrod.

Pri določanju proizvodnega načrta za leto 1966 pa je poleg navedenih sprememb igrala odločilno vlogo tudi nova situacija na trgu po gospodarski reformi. V ta namen smo analizirali dosežene lastne cene po uveljavitvi ukrepov v zvezi z gospodarsko reformo in jih primerjali z novimi prodajnimi cenami.

Inž. Stane Sekne

Tok proizvodnje po prvi fazi rekonstrukcije

Nova kisikarna „SAVA“

V torek, 2. novembra ob 8. uri, je začela nova kisikarna »Sava« poizkusno obratovati. Po precej skrbno izdelanem programu, ki so ga skupno sestavili zastopniki interne HTV komisije, UOS in vodstvo delovne enote plinske in vodne energije, se je pričel prvi obratni proces odtaljevanja, ki je trajal do 20. ure zvečer, ko ga je neljuba okvara na transformatorju za pomožno napetost 5000/220 V prekinila. Drugi dan, to je 3. novembra, smo po zamenjavi navedenega transformatorja proces odtaljevanja nadaljevali in ga končali približno ob 16.30. Med tem, ko je bilo obratovanje zaradi električne okvare prekinjeno, je posadka nove kisikarne zatesnila še posamezne ventile. To je pri vsakem zagonu oziroma odtaljevanju normalno delo.

Naslednji dan, 4. novembra, smo v kisikarni začeli proces ohlajevanja. Ob 8. uri smo stroje pognali, da bi čimprej dosegli končni cilj — proizvodnjo kisika.

Proces ohlajevanja je precej dolg in tudi kompliciran. Zahteva poleg dobrega poznavanja tehnološkega procesa tudi veliko pozornost in strokovnost. Z ozirom na to, da je posadka s plinske in vodne energije, ki je bila predvidena za kisikarno »Sava«, dovolj zgodaj sodelovala pri montaži in smo jo istočasno izobraževali za navedena delovna mesta ter z ozirom na 10 — 15-letne praktične izkušnje na naših starih kisikarnah, so se vsi še kar dovolj pogumno in uspešno vključili v vodenje tehnološkega procesa. Res je, da danes še marsikoga skrbe prihodnje naloge in težave, ki bodo še nastopile, toda led je vseeno prebit. Znanje, ki si ga je vsak posameznik pridobil, bo prenašal na ostale, dobili bomo nove izkušnje v praktičnem delu, tečaji bodo tudi doprinesli svoj delež in s tem bo tudi naš vstop v dobo obratovanja velekisikarn uspešen.

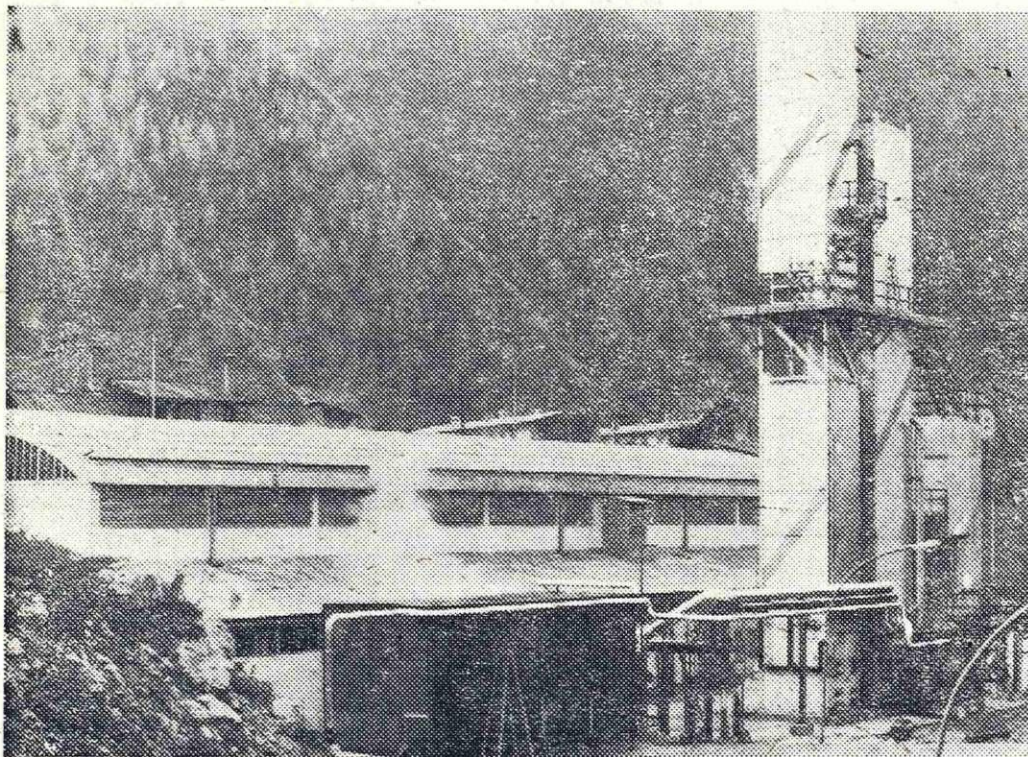
V soboto, 6. novembra, v popoldanskih urah se je tehnološki proces ohlajevanja bližal koncu, to je začetku utekočinjevanja zraka in njegovi razdelitvi v kisik, dušik, argon itd. Temperature so rapidno padale na —160 do —182° C. Obratovati so začeli kisikova turbina in kompresorji. Posebno zanimivi so bili zvoki, ki jih do sedaj nismo bili vajeni, to je treskanje ob preklapljanju toplotnih izmenjevalcev, žvižganje turbin itd. Nešteto signalnih lučk in instrumentov, alarmnih signalov in še drugih elektronskih komand je dokazovalo velik tehnični napredek polavtomatske kisikarne in kontroli obratovanja le-te. V ranih urah v nedeljo, 7. novembra, je nova kisikarna začela oddajati kisik. Proizvodnja se je počasi stopnjevala. Ob 8. uri je kolona že oddajala okrog 2000 Nm³ kisika na uro. Čistoča še ni bila dokončna in je znašala 96 %. V nadaljnjih urah se je količina kisika in čistoča stopnjevala točno v predvidenem času in okrog 20. ure smo dosegli normalno stanje proizvodnje.

Železarni je s kisikarno »Sava« zagotovljen kisik vsaj za nekaj časa v zadostni količini za izboljšanje in pove-

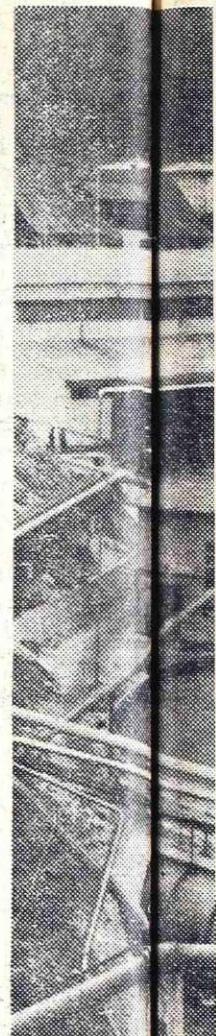
čanje njene proizvodnje jekla in suleza. Prvo poskusno odtaljevanje kisika se je odvijalo normalno po programu. Da zaposleni izpolnijo šen pogon, bili i ni na vsakršno čenje, je razumljivost in smisljaj kumega obratovan vsakogar, ki je z

Z ohlajevanjem so pričeli 4. novembra ob 8. uri

Nova kisikarna že poizkusno obratuje

Za okoliške rebriva

11. nadaljevanje

Peter: Kako pa to izgleda v industriji?

Oče: V industriji moramo med drugim izolirati tudi različne cevo-vode iz jeklenih cevi, po katerih spuščamo vodno paro ali tekočine, ogrete na določeno temperaturo, če želimo, da bomo pri tem izgubili čim manj toplote. Za izolacijo takšnih cevi uporabljamo običajno žlindrino, volno, ki jo ovijemo okoli cevi. Dobimo jo tako, da tanek curek raztaljene plavžne žlindre spuščamo na hitro se vrtečo kolut, ki razprši žlindro v zelo tanke nitke.

Peter: Na odvalu naše železarne vidim, kada, grem mimo, da vsipajo po njem iz posebnih zabojev velike količine še vroče in delno raztaljene žlindre. Ali jo ne uporabimo vso v namene, ki si mi jih pri tej priložnosti povedal?

Oče: Na odval vsipamo dve vrsti žlindre: s plavža in jeklarne. O jeklarski žlindri bom govoril kasneje, za plavžno pa velja, da je za enkrat ne moremo vse uporabiti za izdelavo opeke, steklene volne in za dobavo cementarnam, ker jo

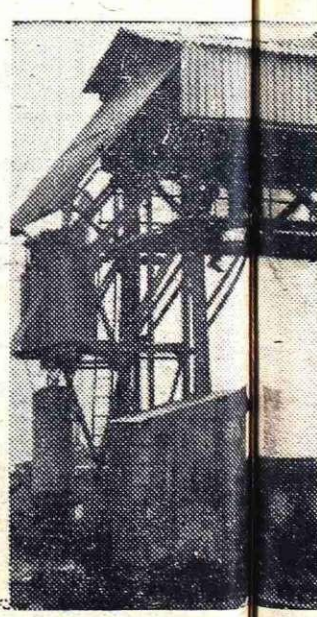
proizvajamo več kot jo trenutno rabimo. Zato del plavžne žlindre odlagamo na odval. Vendar po izvedeni rekonstrukciji naše železarne bomo uredili tudi to vprašanje tako, da bomo vso plavžno žlindro koristno porabili. Koristno uporabljena žlindra znižuje proizvodne stroške za grodelj in s tem pripomore k boljšemu gospodarskemu uspehu celotne železarne.

Peter: V zvezi s proizvodnjo grodlja imam še dvojno vprašanje. Prvo je, kakšne vrste grodlja imamo?

Oče: Imamo več vrst grodlja, ki ga lahko proizvajamo na plavžih. Največ proizvajamo tako imenovani beli ali jeklarski grodelj, ki ga potem predelamo v jeklarni v jeklo. Razen tega proizvajajo plavži v manjših količinah tudi sivi grodelj, ki ga uporabljamo v livarnah za proizvodnjo raznih odlitkov in bova o tem še govorila. Razlika med obema je v kemični sestavi in sivi grodelj je nekoliko mehkejši kot beli. Ostale vrste grodlja za naš pogovori niso zanimive.

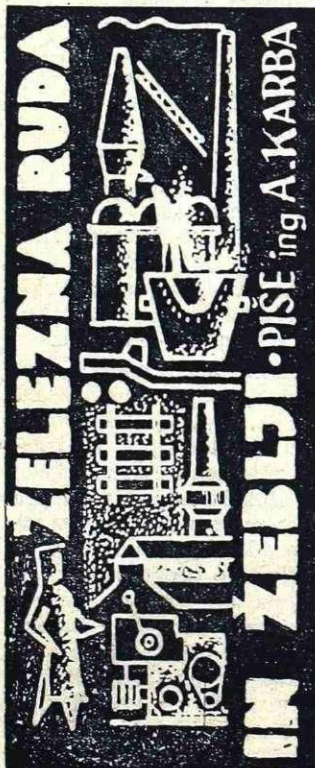
Peter: Pred kratkim sem bral v časopisu, da imajo v slovenski železarni Store električni plavž. O tem mi nisi še nič povedal.

Oče: Na to sem res popolnoma pozabil in je prav, da ti povem nekaj tudi o električnem plavžu, oziroma kot pravimo strokovno o TH peči. Iz najinega prejšnjega razgovora ti je znano, da uporabljamo v plavžu koks kot gorivo in redukcijsko sredstvo, ki omogoča izdvajanje železa iz železne rude. V TH peči, ki jo imajo v železarni Store, uporabljajo kot izvor potrebne toplote električno energijo, medtem ko služi za redukcijo prav tako koks. Iz tega razloga je poraba koks pri tej peči znatno nižja kot pri plavžu, zato pa porabi za svoje normalne obratovanje odgovarjajočo količino električne energije. Po svrbi obliki je ta peč bolj malo podobna pravemu plavžu, ker je zaradi drugačnega poteka procesa lahko precej nižja in jo imenujemo zato tudi nizko jaskasta peč. Važno je tudi, da je TH peč primerna samo za majhne proizvodne zmogljivosti in da porabi ob-

Žlindro odlagajo na odval

časne viške elektrone e Zato te peči ne gajo v železarnah, temveč v n ker za proizvodnjo velikih

Va" poizkusno obratuje

Proti neosvojeni gori

njene osnovne proiz-
e jekla surovega že-
Prvo poizkusno obrato-
kisika se je torej
lo normalno in točno
ogrami. Da so se vsi
eni žrvali za uspe-
ogon in bili pripravlj-
vsakršno presene-
je razumljivo. Prisot-
in spenjanje poiz-
ga obnavljanja je za
gar, ki je zaposlen v

kisikarni, najvažnejši čas, kaj-
ti samo takrat lahko sprem-
lja postopek v celoti in se
lahko nauči vseh potrebnih
ukrepov.

Tehnološki proces proiz-
vodnje kisika z napravami
za razdelitev zraka zahteva
skoraj med vsemi najdaljši
zagonski čas. Ta je odvisen
od velikosti naprave in se
z naraščanjem kapacitete po-
daljšuje. Za novo kisikarno

traja zagonski čas pod nor-
malnimi pogoji blizu 80 ur,
po temeljitem izpihanju in
otopitvi vse opreme, pred-
vsem kolon in izmenjevalcev.
Vsaka zaustavitev med zago-
nom naprave podaljša zago-
nski čas v veliki meri. Lahko
torej trdimo, da je poizkusni
zagon izredno dobro uspel.
Seveda je dolžnost delavcev
v novi kisikarni, da odpravijo
nekateri manjše pomanjklji-
vosti, ki so se pojavile. Ven-
dar so vsi pojavi, ki so
nastali (netesnost ventilov,
slaba in mokra izolacija na
nekaterih mestih) normalen
pojav in jih v celoti ni mogo-
če preprečiti.

Če ne bi poletne poplave po-
škodovale energetskih cevo-
vodov na desnem bregu Save,
bi takoj lahko jeklarna in
plavž že koristno uporabljali
proizvedeni kisik. Dela na
omrežju bodo kmalu zaklju-
čena, tako da bomo proizve-
deni kisik lahko posredovali
potrošnikom, ki nanj že tež-
ko čakajo.

Kisikarna »Sava« torej ob-
ratuje, vendar nas čaka še
veliko dela, preden bo proiz-
vodnja potekala tudi eko-
nomsko zadovoljivo.

Zato je nujno, da uporabi-
mo in razpečamo tudi čim
več kisikovih soproduktov:
dušika in argona. Poleg tega
moramo tudi uspeti povečati
disciplino in varnost trošenja
kisika, ki v tako velikih ko-
ličinah predstavlja precejšnjo
nevarnost tudi za potrošnike.

Želimo, da bi nova kisikar-
na »Sava« obratovala in pro-
izvajala kisik, dušik in argon
varno in sigurno, da bi bilo
zastojev čim manj in da bi
ti izdelki v veliki meri do-
prinesli k znižanju stroš-
kov osnovne proizvodnje ter
istočasno k izboljšanju tehnoloških procesov v jeklarni in
na plavžu.

Lojze Mrak

NADALJEVANJE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

Cesta, po kateri smo se vo-
zili, je bila zgrajena šele
pred nekaj leti. Speljana je
ob nasadih riža, koruze ter
lanu. V močvirnatih prede-
lih smo opazili veliko belih
štorkelj, ki so potrpežljivo
čakale na svoj plen. Avtobus
je ustavljal zelo pogosto tudi
tam, kjer nismo videli no-
benih hiš. Večkrat smo na
cesti srečali tudi »svete« ži-
vali, katerim smo se izog-
nili kar na travo ob cesti.
»Svetim« živalim se ne sme
ničesar zgoditi in jih ne
smejo tudi preganjati. Kma-
lu smo se pripeljali do pra-
gozda. Doslej sem si pragozd
lahko predstavljal samo iz
knjig, vendar predstava hitro
zbledi ob resničnem doži-
vetju. Mogočna stoletna dre-
vesa, obraščena z mahom ter
ovita z ovijalkami, vsijo čez
cesto. Le nekaj metrov v no-
tranjosti pragozda se že od-
vija trdo življenje, kjer moč-
nejši preži nad slabotnejšim.
Dobrih 30 km smo vozili
skozi pragozd in že se nam
je odprl pogled na skromne
hišice ob robu pragozda.
Avtobus je obstal. Le malo
je manjkalo, da kolo avto-
busa ni odletelo. Ob svitu
svetilke ter polnem lavorju
najrazličnejših starih vija-
kov smo vse lepo uredili. Še
nekaj kilometrov vožnje in
že smo bili v Dharanu, ki
leži pod prvimi vzpetinami
himalajskega predgorja. Od
tu naprej proti našemu cilju
pelje le ozka steza in 6 ton
robe bo potovalo na plečih
nosačev polnih dvajset dni.
Za nekaj časa smo odku-
pili stavbo z velikim dvori-
ščem, kjer smo razložili ve-
like zaboje. Naslednji dan
smo jih odprli ter pregledali
hrano in opremo. Neprijetno
smo bili presenečeni zaradi
podražitve nosačev od 6 na
10 nepalskih rupij. Za to
imata zaslugo japonska in
italijanska odprava, ker ni-

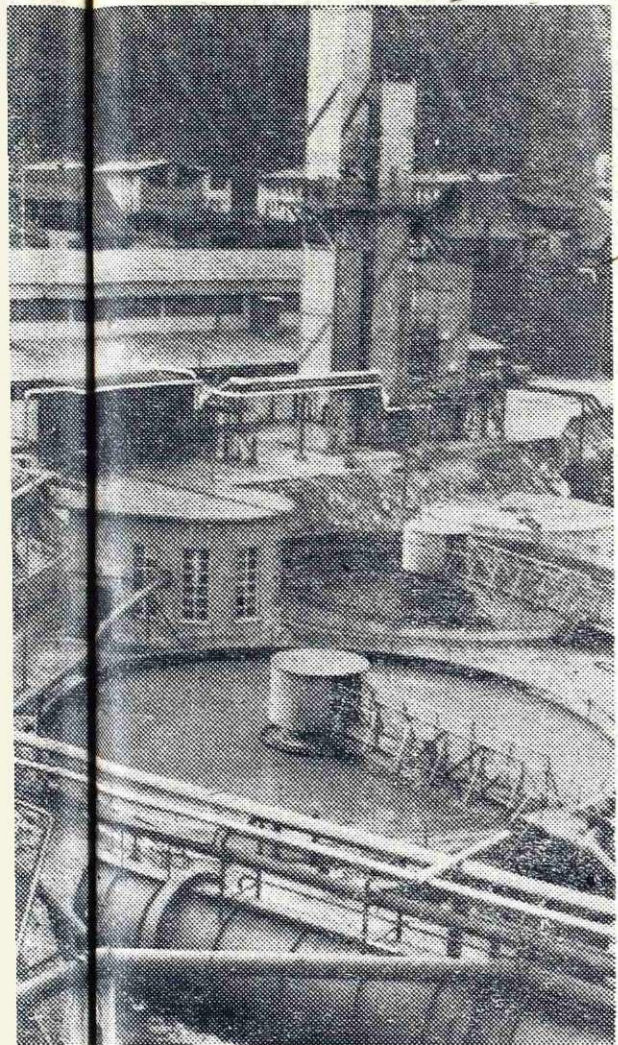
majo težav zaradi finančnih fantje v rokah držijo bam-
sredstev. Na pot smo odšli busovee palice. Ob taktu
brez finančne rezerve in je posebne godbe skačejo z
zato denarja zmanjkalo. Vo- ene na drugo stran in ob
dja odprave Jože Govekar poskoku tolčejo s palicami.
se je odločil, da gre na pot Godba je sestavljena iz har-
8 članov, 4 pa počakajo na monija na meh, ki ga eden
odgovor na telegram, ki izmed njih nosi preko ra-
smo ga poslali Planinski men, piščalke iz bambusa
zvezi, da bi dobili dodatna ter dveh medeninastih tolkal.
finančna sredstva. Imeli smo Sledijo še živopisane maška-
veliko dela, ker smo morali re. Ves ta obred spremljajo
zmanjšati tovor, čeprav nam radovedni vaščani, ki z de-
je bil nujno potreben. Zdrav- narjem ali pa s hrano ob-
nik je zmanjšal oziroma do- darijo nastopajoče. Povorka
ločil le tri tovore in kdo ve, potuje skozi vse mesto.
če nam prav izločeno zdra- V nedeljo, 15. avgusta, je
vilo nekje visoko v gorah ne odšla na pot izvidnica z 20
bo nujno potrebno, ali pa nosači. Vodja izvidnice je
celo odločalo o življenju in Tone Sazonov, zraven sta še
smrti katerega koli od nas. Ljubo Juvan ter Tone Škar-
Sicer pa ne razmišljamo ja z dvema šerpama. Njih-
dosti o tem, važno je le, da va naloga je zahtevna, kajti
imamo čim manj tovara, odločiti se morajo, s katere
tako da bomo lahko shajali strani bomo naskočili vrh.
z denarjem. Izbrati bodo morali pravo
smer, ki bo odločala o
uspehu ali neuspehu naše
odprave. S seboj imajo le
skromen zemljevid, ki jim
bo pomagal, da se bodo pri-
bližali gori. Ob odhodu smo
jim zaželeli: fantje, srečno!
(dalje prihodnjič)

Vsak večer lahko opazuje-
mo verski obred. Zoran, ki
je poznavalec teh krajev,
nam je povedal, da je av-
gust mesec obredov. Najbolj
mi je ostal v spominu ob-
red, ko na pol goli in bosih

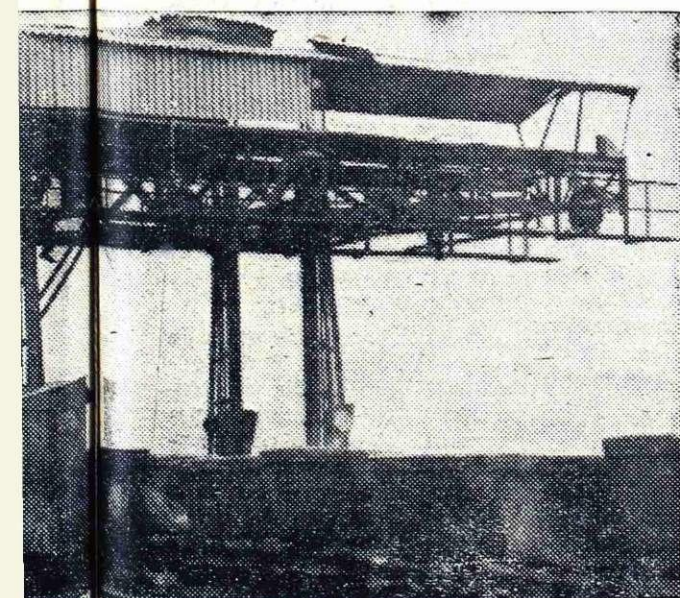
JUBILANTI 50-LETNIKI

V novembru so in bodo praznovali 50-letnico roj-
stva naslednji naši sodelavci: VINKO NOČ, plinska in
vodna energija, 2. novembra; PAVLA VONČINA, me-
hanična delavnica, 5. novembra; IVAN BEVC, gradbeni
oddelek, 5. novembra; ANTON MEGLIČ, cevarna, 6.
novembra; JANEZ PINTAR, gradbeni oddelek, 12. no-
vembra; STANE LUZNAR, jeklovlek, 12. novembra; TO-
MAŽ TROP, Javornik I, 17. novembra; ANGELA LE-
SKOVEC, GEŽ, 20. novembra; SREČKO MURNIK,
elektro delavnica, 20. novembra; CILKA BRELIH, kon-
strukcijska delavnica, 21. novembra; IVAN JAVORSKI,
mehanična delavnica, 22. novembra; LEOPOLD RAVNI-
KAR, plavž, 22. novembra; FRANC RAZINGER, me-
hanična delavnica, 25. novembra in FRANC ERŽEN,
hladna valjarna, 28. novembra.

Iskreno čestitamo!

liške pebivalce pa je nova kisikarna huda nevšečnost

jo na dval s posebnim žerjavom

elektrone energije. grodlja, na primer 1000 ali 2000 ton
ne grajo v velikih dnevno, ni primerna. To so bili
nveč v manjših razlogi, da so takšno peč zgradili
dnio velikih količin tudi v železarni Store, kjer obra-

tuje samo v tistih mesecih, ko je
električne energije dovolj na raz-
pologo.

Peter: Ali sva sedaj končala s
proizvodnjo grodlja?

Oče: Mislim, da sem ti vse po-
vedal, kar je v okviru najinega
razgovora bilo potrebno. Videl si,
da je proizvodnja grodlja precej
zapleten proces in da je potrebno
imeti celo vrsto naprav, ki so po
svoji razsežnosti in velikosti naj-
večje v železarski industriji. Poleg
tega sedaj veš, da je grodelj šele
prvi vmesni proizvod v celotnem
procesu železarni, ki ga moramo še
še nadalje predelati, da pridemo v
končni fazi do izdelkov kot so plo-
čevina, cevi, žebli in podobno. Kaj
se dogaja z grodljem in kako do-
bimo jeklo, se bova pogovorila ju-
tri.

10. PROIZVODNJA JEKLA V SIEMENS-MARTINOV PEČI

Peter: Včeraj sva zaključila s pro-
izvodnjo grodlja v plavžu. Najbrž
pride sedaj na vrsto proizvodnja je-
kla, oziroma, da povem popolnoma
pravilno, surovega jekla.

Oče: Vidim, da še nisi vsega po-
zabil, kar sem ti prejšnje dni po-
vedal in kar si se učil v šoli. Da-
nes začneva s proizvodnjo, kot si
se prej sam pravilno popravil, su-
rovega jekla. Veš, da je grodelj sa-
mo prvi vmesni proizvod na dolgi
in zanimivi poti od železne rude
do žeblija. Tudi veš, zakaj grodelj
ni uporaben za nadaljnjo predelavo
z valjanjem in ga je zato treba
predelati v surovo jeklo. Ta proces
izvedemo v jeklarni, kjer imamo
za to na razpolago več vrst proiz-
vodnih naprav. Midva si bova ogle-
dala troje teh naprav, od katerih
ima vsaka svoj način obratovanja.
Najprej v Siemns-Martinovi peči

Peter: O tej peči sem že slišal,
vendar me najprej zanima, zakaj
ima dvojno ime?

Oče: Zadeva je enostavna. Pri
rojstvu te železarske peči sta so-
delovala dva strokovnjaka: Nemec
Wilhelm Siemens in Francoz Pierre
Martin, odtod tudi dvojno ime. Več
o tem, kako je do te peči prišlo, boš
slišal kasneje, ko se bova pogovar-
jala o zgodovini železarstva.

Peter: Če se ne motim, sem že
slišal v šoli, da uporabljajo kot su-

rovino za Siemens-Martinovo peč
tudi staro železo?

Oče: Prav nič se nisi zmotil. Če
začneva tudi pri tej peči s surovi-
nami, je res, da uporabljamo kot
vložek staro železo in poleg tega še
beli grodelj v raztaljenem ali trd-
nem stanju. Kot sem ti že povedal,
lahko grodelj, ki priteče iz plavža,
vlijemo v veliko ponvo, plavžarji in
jeklarji jo imenujejo kar ponovco;
ali pa v kokile, kjer se strdi. Da
vlijemo grodelj v ponovco ali v ko-
kile, je odvisno od tega, kakšno vr-
sto grodlja proizvaja in pa če se na-
haja poleg plavža v železarni tudi
jeklarna s Siemens-Martinovimi
pečmi ali drugimi napravami za
proizvodnjo jekla. Če proizvaja
plavž sivi grodelj, potem ga vlije-
mo v kokile, ker ga moramo v li-
varni ponovno pretaliti. Beli gro-
delj pa vlijemo v kokile takrat, ka-
dar železarna sama ne proizvaja je-
kla v odgovarjajočih pečeh, ali če
je grodlja več kot ga potrebujejo.
V takšnem primeru potem odstra-
nijo grodelj iz kokil in prepeljejo
v skladišče, da ga potem uporabijo
v isti železarni v mrzlem stanju, ali
pa prodajo drugam.

Poškodbe pri delu Razdeljevanje stanovanj

TALILNICE MARTINARNA

Esad Čoralić, jamski pomočnik, si je pri zapenjanju ljakov poškodoval tretji prst na levi roki.

Otu Kelihu, praktikantu, je pri vlivanju šarže iskra zanetila vžgalice, ki jih je imel v žepu. Plamen mu je opeknel levo stran obraza.

Alojz Tiršer, jamski pomočnik, je med šaržo hitel po lopato in si pri tem izvinil nogo.

ELEKTROPEČ

Radoslav Jovanovski, pomočnik talilca, je zapenjal vložno korito. Pri dvigu je korito potisnilo poškodovanca, ki je padel in si poškodoval hrbet.

Avguštin Sadar, pomočnik talilca, je zapenjal zaboj za žilindro z nogo namesto z roko in si pri tem poškodoval palec leve noge.

LIVARNE

Silvo Leskovar, livar — kalupar, je livarsko varil valje; pri tem je brizgnilo tekoče železo in mu opeklo levo nogo.

Božo Pančur

STROJNO-ENERGETSKI OBRATI

MEHANIČNE DELAVNICE
Francu Kanalcu, dežurnemu ključavničarju v hladni valjarni, je pločevina, ki jo je brusil, ranila dlan desne roke.

Petru Kraljiču, elektrovarilcu na plavžu, je med popravljanjem mašinskega stroja spodletel vzvodni drog, da si je poškodoval mezinček desne roke.

VZDRŽEVANJE JAVORNIK

Jože Stare, ključavničar v mehanični delavnici, se je med nabijanjem sklopke reductorja udaril na kazalec desne roke.

PROMET

Ferid Pašić, premikač ozkotirne proge na prostoru, se je med nakladanjem premoga na lokomotivo s pokrovom naprave za premog udaril na golen leve noge.

Avguštu Levačiču, premikaču normalnotirne proge v Hrenovici, se je med odpenjanjem, ko je vsipni voz za prazilne peči odbil državni voz, stisnilo komolec desne roke.

Anton Kobal, progovni delavec, se je med razkladanjem tračnic z vzvodnim drogom udaril na čelo.

Idris Kamenčič, premikač ozkotirne proge na prostoru, si je pri sestopu z vlaka izvinil levo nogo v gležnju.

Viktorju Močniku, pomožnemu delavcu na progi, je med razkladanjem železniški prag padel na roko in mu zmečkal kazalec na desni roki.

TRANSPORT

Silvestru Erjavcu, posluževalcu dvigala, je med zapenjanjem livarskih kalupov spodrsnilo. Padel je in se udaril na levo roko.

Vojteh Furlan, delavec mladinske brigade, je med prevažanjem cinkovega pepela s samokolnico padel z deske in si poškodoval hrbet.

Ivana Hribar, delavka režijske skupine, je med nakladanjem opeke na avtomobil padla in si poškodovala desno roko.

Tone Koren

Pod naslovom »Prejeli smo!« je v 45. številki »Železarnja« z dne 6. novembra 1965 tov. Alojz Perjevič s Hrušice št. 47 napisal nekaj vrstic, v katerih navaja, da hoče dati nekaj pojasnil v zvezi s stanovanjsko krizo na Jesenicah. Teh pojasnil ni nikjer zaslediti v njegovih vrsticah, temveč je tov. Perjevič pozabil v nadaljnjem besedilu na to. Opisal je samo svoj problem in še tega ne tako, kakor dejansko je.

Pravi, da je Železarna Jesenice zgradila veliko stanovanj, toda dobili so jih samo tisti, »ki so bolj pri srcu stanovanjski komisiji«. No, pri tem se je tudi urednik potrudil, da je to napisal z bolj debelimi črkami.

V nadaljnjem navaja, da nekateri lahko menjajo stanovanje, kakor sami hočejo. Smatram, če bi tov. Perjevič moj članek dobro prebral oziroma bil vsaj malo seznanjen z današnjo stanovanjsko problematiko na Jesenicah ter načinom delitve stanovanj po pravilniku o točkovnem sistemu, katerega je sprejel DS Železarne Jesenice, da tega prav gotovo ne bi tako napisal.

Stanovanjska komisija Železarne Jesenice je dala zadnjo prednostno listo prosilcev stanovanj na vpogled vsem ekonomskim enotam železarne 17. 9. 1965, vsak prosilec in sindikalni odbori DE pa so imeli možnost pritožbe v roku 8 dni na stanovanjsko komisijo ZJ. Po tem roku je komisija vse pritožbe pregledala in tudi nekatere ugodno rešila. Tov. Perjevič pritožbe ni vložil. Na 17. redni seji DS ZJ 8. 10. 1965 je stanovanjska komisija posredovala prednostno listo z vsemi pripombami in pritožbami v potrditev delav-

skemu svetu, ki jo je soglasno sprejel.

V ilustracijo naj na kratko navedem, kako je stanovanjska komisija izdelala zadnjo prednostno listo prosilcev stanovanj. Tokrat je bilo vloženih 705 prošelj, na razpolago pa je komisija imela 124 novih stanovanj. To je pet 20-stanovanjskih stolpičev na Koroški Beli, en 20-stanovanjski stolpič na Plavžu in štiri stanovanja pri nadzidavi bloka na Plavžu. Po sklepu delavskega sveta je komisija morala upoštevati naslednje:

5. stolpič na Koroški Beli za II. fazo rušenja stavb na Stari Savi.

6. stolpič na Koroški Beli za finančna predplačila,

7. stolpič na Koroški Beli za borce NOV in socialne primere,

8. stolpič na Koroški Beli za finančna predplačila,

9. stolpič na Koroški Beli za rušenje stavb nad novo kisikarno,

10. stolpič na Plavžu za finančna predplačila.

Ker Železarna Jesenice ni imela dovolj lastnih finančnih sredstev za omenjeno gradnjo družbenega standarda, smo dobili posojilo pri republiškem stanovanjskem skladu v znesku 180 milijonov dinarjev z obvezo, da

damo 10% lastne udeležbe, to je 18 milijonov dinarjev. Ta sredstva pa smo dobili na ta način, da je bilo določenih 60 dvosobnih stanovanj s finančno udeležbo, dalje 40 stanovanj za rušenje in samo 24 novih stanovanj za borce NOV in socialno šibke. To pa je tisti razlog, da tov. Alojz Perjevič še ni bil upošteván pri tej delitvi, čeprav stanovanjska komisija ne zanika, da ni potreben stanovanja, vendar je še veliko prosilcev, ki imajo iste pogoje, kakor tov. Perjevič in še veliko takih, ki živijo še v slabših pogojih in komisija ni mogla rešiti vseh, ker ni bilo dovolj stanovanj. Komisija je skušala v prvi vrsti rešiti čim več prošelj borcev NOV in najbolj pereče socialne primere, pri tem pa se je posluževala pravilnika o delitvi stanovanj po točkovnem sistemu.

Ravno tako komisija ne zanika, da so bili primeri, da so se ljudje selili iz dobrih stanovanj v še boljše stanovanja. Pripominjam, da je komisija morala to upoštevati prav pri zadnji delitvi. Veliko je bilo interesentov, ki niso hoteli v nova stanovanja ali na Koroško Belo, prav pri rušenju stavb na Stari Savi. Takih in podobnih primerov bo v bodoče vedno več, posebno ko se nam približujejo ekonomske najemnine stanovanj.

**Predsednik
stanovanjske
komisije ZJ
Lojze Likovič**

Obiskali so nas

● 5-članska madžarska delegacija, ki jo je vodil pomočnik ministra za metalurgijo in strojno industrijo Madžarske g. KOCIS Josef. Po ogledu podjetja so se pogovorili o možnosti sodelovanja in predlagali zamenjavo pločevine širine do 1500 mm in debele do 15 mm, ki bi nam jo dobavili za pločevino široko do 1900 mm. Poleg tega bomo poizkusili tudi z zamenjavo posameznih profilov.

● 6-članska češka delegacija, ki so jo poleg zastopnika ministrstva za črno metalurgijo sestavljali direktorji največjih čeških železarn. Češka delegacija je vrnila obisk naši delegaciji, ki je bila spomlad na Češkem, obenem so se dogovorili o izmenjavi materiala. Sprejeli so že konkretne zaključke.

● G. inž. Hans RICHTER, direktor železarne Freital iz Vzhodne Nemčije, skupaj s tehničnim direktorjem dr. Arnom HENSLÖM, dogovorili so se za strokovno izmenjavo izkušenj in rnanj pri vlečenju jekla in žice ter sodelovanje pri razvoju proizvodnje nerjavečega, proti kislini in proti ognju odporne jekla in ventilskega jekla.

● G. Leon LAZAR, solastnik firme Otto Lazar & Co. iz Pariza, skupaj z direktorjem firme g. Marcelom JAN-KLEVICEM. Ta firma je ena od vodečih podjetij v Franciji, ki se ukvarja s prometom s starim železom in barvnimi kovinami. Seznanila sta nas s ponudbo firme o dobavi naprave za izkoriščanje jeklarske žilindre in ostalih odpadkov, ki vsebujejo železo. Vrednost tako pridobljenega materiala je blizu 40—50% cene starega železa, računano po svetovnih cenah. Tako napravo bi firma pri nas postavila sama in bi nam ga po izteku določene dobe, to je popolne amortizacije, brezplačno odstopila. Ogled in primitivni preizkus z ročnimi magneti na naši haldi jih je prepričal, da bi bilo to delo rentabilno.

● G. dr. CAMAVITTO in MAGAGRIMI od italijanske firme I.L.M.U. iz Gorice zaradi nabave naše svetlo in modrožarjene žice za tekoče in prihodnje leto. Sklenjena je bila pogodba, da bomo tej firmi do junija prihodnjega leta dobavili 700 ton te žice.

● G. Clement WALL, Frank BAUM in David BANNER, vsi od firme Air Products & Che-

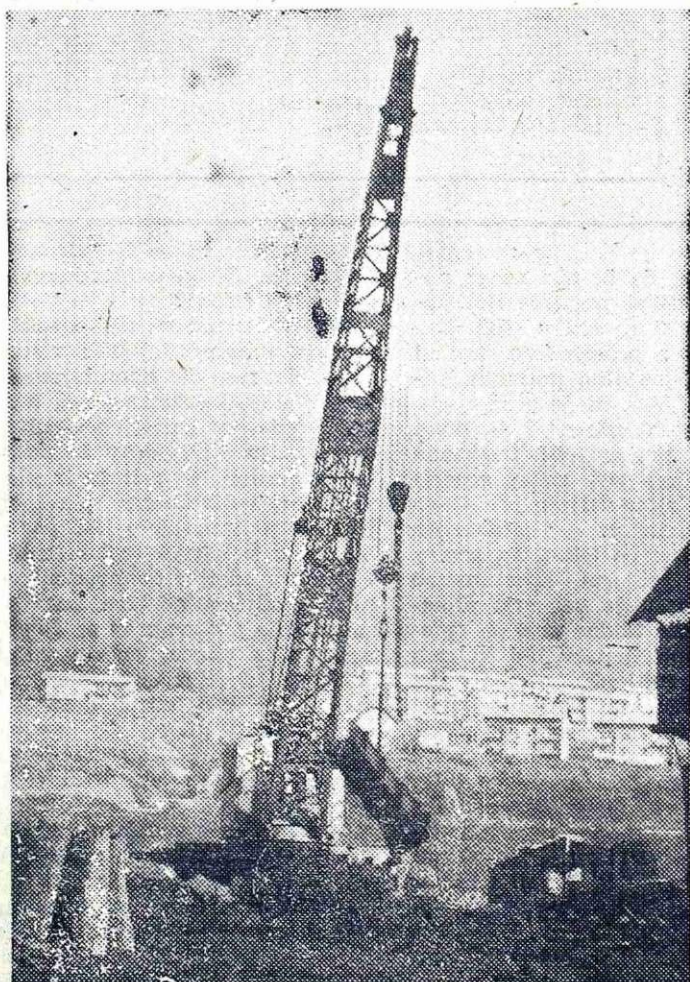
micals iz ZDA, zaradi poizkusnega obratovanja naprave za proizvodnjo kisika, dušika in argona, ki nam jo je dobavila ta firma. Imenovani se bodo zadržali pri nas mesec dni.

● G. Kurt KREJCI od firme Kent z Dunaja z namenom, da nas seznani z novimi metodami merjenja temperature žice med valjanjem in to neposredno pred navitjem. Ker pri nas načelno to vprašanje še ni rešeno, smo se dogovorili le za okvirno ponudbo z merilno in regulacijsko shemo s tem, da se bomo o tem točneje pomenili, ko bodo jasni tehnični podatki.

V INOZEMSTVO SO ODPOTOVALI

● V Zahodno Nemčijo in na Švedsko je za 13 dni odpotoval obratovodja elektropeči tov. Jože Ulčar z namenom, da si ogleda obratovanje »Lectromelt« peči v železarni »Röhrenwerke Bous« in v švedskih železarnah obratovanje enakih ASEA peči kot je naša.

● V Italiji sta za 6 dni odpotovala direktor UOS inž. Milan Marolt in Peter Zbončar po vprašanju ureditve tehničnih vprašanj v zvezi s transportom delov električne peči, ki jo bomo preko tržaške luke dobavili iz ZDA.

K- je bil žerjav v popravilu, so si na haldi pomagali pri razkladanju žilindre z dvigalom

prejeli smo...

Prosimo za podatke

Pred nekaj dnevi se je oglasil v Tehniškem muzeju, oddelku za delavsko gibanje in NOB, tov. Gotfried Kroyer z Dunaja (Avstrija) in prosil, da poiščemo tovariša — kurirja, ki ga je spremljal v dneh po 20. III. 1945 preko Karavank po kurirski poti na Koroško. Bil je član ruske misije, pripotoval je iz Bele Krajine po kurirski poti na Jesenice. Potoval je s spremnim pismom štaba IX. korpusa NOV in POJ, datiranim z dnem 20. III. 45, glaseč na ime »Friedla«. V spremnem pismu je bilo rečeno, da imenovani potuje na Koroško in da so mu dolžne edinice Jugoslovanske armade nuditi vso pomoč.

Tov. Kroyer bi želel dobiti osebni stik s tovarišem, ki ga je spremljal po kurirski poti preko Karavank na Koroško. Ker zaradi konspiracije ni nihče povedal imena, sedaj ne moremo ugotoviti osebe, ki je — tov. Kroyerja spremljala po tej poti. Tovariši, ki so bili v nave-

denem času kot kurirji ali obveščevalci na območju Mežaklje in Karavank, prosimo, da, v kolikor se kdo spomni tega dogodka, ali da je sam spremljal imenovanega tovariša, naj to sporoči ali se osebno javi v pisarni Tehniškega muzeja Železarne Jesenice, oddelka za delavsko gibanje in NOB.

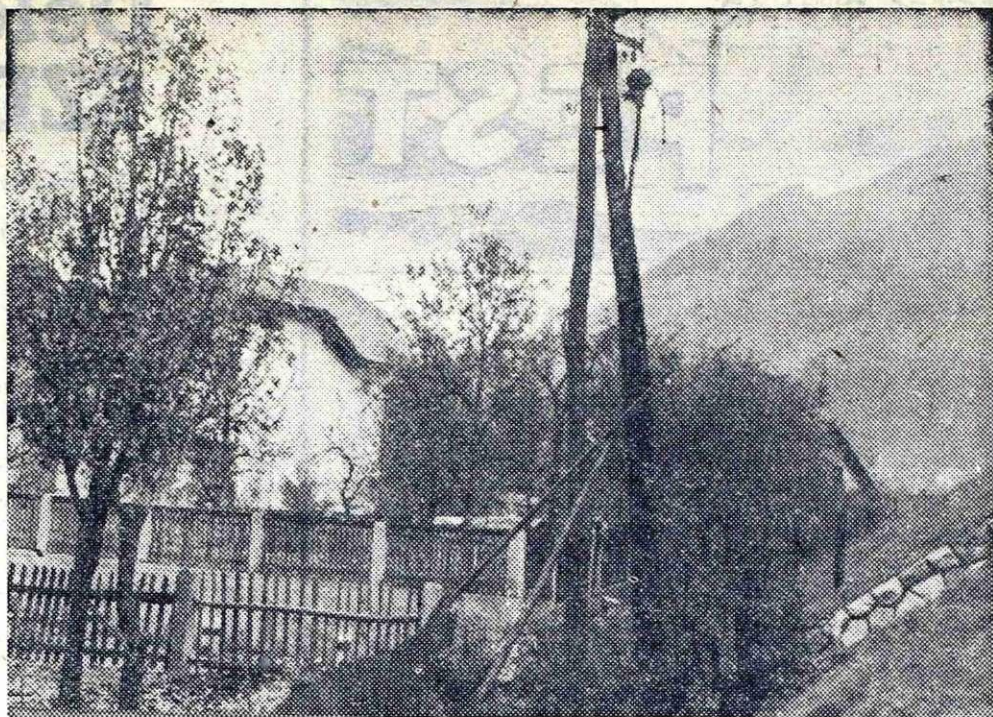
Tehniški muzej ŽJ
Oddelak za del. gibanje in NOB
Jesenice

ŠPORTNA NOVICI

Judo sekcija Partizan Jesenice ima v programu priprav za letošnje tekmovanje v ligi tudi nekaj prijateljskih srečanj. Pred kratkim je bilo v domu TVD Partizan na Jesenicah srečanje Triglava A in B ter Jesenic A in B.

REZULTATI: Jesenice B : Triglav B 7:17, Jesenice A : Triglav A 20:20, Jesenice B : Triglav A 10:10, Jesenice A : Triglav B 20:10.

Kučina

PA BREZ ZAMERE

V zadnjih letih smo v naši občini za elektrifikacijo, obnovo omrežja, zamenjavo električnih drog porabili že veliko milijonov. Toda vse kaže, da je podjetje, ki ima nalogo, da obnavlja električno omrežje na Jesenicah in skrbi za red ter varnost na tem področju, nekoliko pozabilo na električni drog, ki služi tudi za javno razsvetljavo. Naši sodelavci, ki stanujejo pod Kočno v bližini železniškega podvoza, so nam povedali, da že tri mesece preti nevarnost, kajti električni drog je oprt samo z dvema palicama, menda zato, da ne bi padel. Kaj bi se zgodilo, če bi nekdo odstranil obe palici, ki varujeta električni drog in bi se prevrnil z žico vred, ki je pod tokom. Vsak komentar je odveč, upamo pa, da bo podjetje, ki skrbi za varnost, v kratkem postavilo nov električni drog in s tem tudi poskrbelo za varnost prebivalstva. —or

Osnovna šola praznuje

Po novem šolskem koledarju imajo tudi šole svoj »dan«, ki pa je predvsem delovni praznik. Šolski svet osnovne šole »Tone Čufar« je za dan šole proglasil 14. november. Na ta dan je bil namreč leta 1905 rojen na Jesenicah pesnik, pisatelj in dramatik Tone Čufar, čigar ime nosi šola. In prav letos, ob 60-letnici pesnikovega rojstva, bo njegov rojstni dan prvič slavljen tudi kot šolski praznik.

S kakšnimi uspehi bi se lahko izkazali?

V preteklem šolskem letu je od 1004 učencev, kolikor jih je obiskovalo šolo, izdelalo ob koncu šolskega leta 909 učencev ali 90,54 %, vendar je med temi učenci tudi 61 ali 6,07 % takšnih, ki so napredovali v višji razred z eno negativno oceno. Od 92 (9,16 %) jih je bilo več kot polovica ocenjenih iz treh ali več predmetov z negativno oceno.

Letos je vpisanih v šolo 976 učencev, od tega jih obiskuje matično šolo 940, medtem ko 36 prvo- in drugošolčkov hodi v podružnično šolo na Blejski Dobravi. Morda ne bo nezanimiv podatek, da se je v prvi razred vpisalo leta 1962 121 učencev (52 dečkov, 69 deklic), leta 1963 prav tako 121 učencev (62 dečkov, 59 deklic), lani 107 učencev (56 dečkov, 51 deklic), letos pa le še 100 učencev, med katerimi prvič dominirajo dečki (62 dečkov, 38 deklic). Razmerje med spoloma se je sicer krčilo že vsa leta, vendar je bila prevlada deklic nespodbidna. Letos pa je nedomoma prišlo do takšnega nesorazmerja v korist moškega spola, kakršno se v prejšnjih

letih pri ženskem ni nikoli pokazalo. Zato pa se iz vpisa razločno dajo razbrati sušna leta slovenske natalitete.

Pedagoški zbor je storil vse, da bi bil realni učni uspeh boljši od lanskega. Zato se je še posebno zavzel za ponavljavce in za učence, ki iz različnih vzrokov ne delajo, kot bi morali. Ker je moderno iskati skrite rezerve (pa nismo odkrili Amerike — v tujini je to že zdavnaj tudi v šolstvu moderno in prav vsaka stvar je preračunana), jih nismo iskali v porabi krede in osiromašenju izvenšolskega dela, temveč prav tu: pri ponavljavcih. Trenutno obiskuje šolo 48 učencev, ki bodo svoji šolski obveznosti zadostili v 5., 6. ali 7. razredu — torej ne bodo dokončali osnovne šole. Ob novem letu 1965 — 7 mesecev pred reformo — je veljal učenec na naši šoli 94.000 din, pri tem pa smo še vedno najcenejša šola v občini. Tu nam torej odhajajo težki milijoni; milijon pa je za šolnika magična beseda. In če bo teh 48 učencev želelo dokončati osnovno šolo — to pa lahko pričakujemo, kajti brez osnovne izobrazbe bodo le tež-

ko našli delovno mesto — bodo že v prihodnjem šolskem letu veljali družbo čez pet milijonov dinarjev.

To je ena plat medalje; druga stran je svetlejša. V mislih imam izvenšolsko dejavnost na šoli ter delo odbora šolske skupnosti, pionirske in mladinske organizacije. Trenutno deluje na šoli 23 različnih krožkov (akvaristični, cvetličarski, plesni, filatelistični, fotografski, košarkarski, klub OZN, lutkarski, šolski časopis, proizvodna za druga učencev, mladinski pevski zbor, naravoslovni, nasadni, ženska orodna telovadba, počitniška zveza, recitatorski, strelski, šahovski, dva šiviljska, taborniški, prometni, tamburaški orkester in krožek za poklicno usmerjanje) v katerih se udeležuje skupno 698 učencev. Razen tega sta za nami že dve uspešni akciji: učenci so zbrali za svoje vrstnike v štirih osnovnih šolah poplavljenega Prekmurja 184.848.— din denarne pomoči ter 660 kosov perila, oblek in obutve. Res so se jim med zbiranjem pomoči oglašali s pismi pionirji iz Tišine, Dokležovja, Melincev in Bakovcev, vendar takšnega odziva tudi največji optimist ni pričakoval. Čeprav vemo, da stojimo za vsemi temi darovi starši naših otrok, nas vendarle način, kako je bilo to dano, pa množica danega prepričujeta o topli človečnosti v srcih naših najmlajših, hkrati pa slikata ti-

sto podobo naših otrok, ki jo najraje gledamo. Takšno dejanje nas potrjuje v veri, da so vredni našega zaupanja, naše ljubezni, da ne samo morajo dobiti, temveč tudi zaslužijo temeljito izobrazbo in dobro vzgojo.

V oktobru je odbor šolske skupnosti učencev organiziral odkup steklenic za sadno likerski kombinat FRUCTAL v Ajdovščini. V enem samem dnevu so jih nanosili za cel tovarnjak: prinesli so 3302 steklenice in s tem zaslužili 150.000 din, naši družbi pa prihranili težke devize. In če bi bila naša podjetja malo gibčnejša... Kaj vse bi bila pripravljena storiti naša šolska mladina! Takšna akcija se jim šteje namreč v tekmovalne točke v internem šolskem tekmovanju; pri tem ni važno samo, koliko zbere kak oddelak, temveč tudi to, koliko učencev iz oddelka se akcije udeleži. Ra se nam redno dogaja tako pri papirnih kot pri drugih akcijah, da je vrsta oddelkov, v katerih se akcije udeleži prav vsak učenec. Ob taki zavzetosti dosega šola številne vzgojne cilje, otroci se čutijo koristne, »Snaga« ima manj dela, za prihranjene devize pa lahko uvozimo kaj bolj koristnega kot so prazne steklenice ali star časopisni papir.

Ob dnevu mrtvih so nas presenetile številne pismene in ustmene zahvale najrazličnejših organizacij. Sporo-

čali so, da so učenci opleli in okrasili zapuščene grobove, prinesli vence, pripravili javne komemoracije in se spomnili celo takšnih grobov, ki so bili že dolga leta pozabljeni.

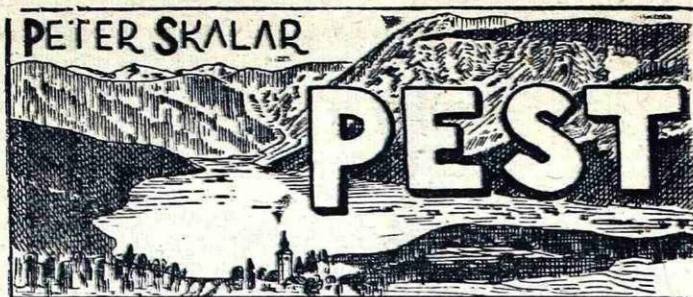
Naš dan šole bo sicer navaden delovni dan, ki pa ga bomo slovesno zaključili s šolsko proslavo, na kateri bodo učenci predstavili nekatera Čufarjeva dela, hkrati pa bomo ugotovili, kaj je kdo storil in koliko mora biti še storjenega, da bomo vredni imena, ki ga nosi šola.

—on—

„Rdeče rože“ na Breznici

Dramska sekcija Svobode Javornik je sredi poletja v počastitev 20-letnice osvoboditve pripravila igro v treh dejanjih »Rdeče rože«, ki jo je napisal Jože Moškrič. Igro je režiral Matevž Kalan, igrajo pa v glavnem mladi člani te sekcije, ki so se uspešno predstavili občinstvu na Javorniku in na Hrušici. V nedeljo namenjajo uprizoriti igro v prosvetnem domu na Breznici. Člani javorniške Svobode so že pred leti radi prihajali z igrami in koncerti v Žirovnico in na Breznico, zato pričakujejo, da bo tudi ta predstava v nedeljo popolnoma ob 16. uri lepo obiskana.

—or

44. nadaljevanje

»Tako mi je cela stvar že malo bolj všeč,« je dejal Hann. »Jager, opišite svojo temeljitost!«

»Ob svitu sem se približal stanovu. Računal sem na kar najbolj temeljito pesenečenje. Zato sem postavil glavnik, nekaj mož pa sem poslal naprej, da bi s strelji pognali bandite iz bajt. Izkazalo se je, da jih ni. Najbrž so premenjali svoje bivališče pred dnevom, največ dvema. V skrivališčih smo dobili precej hrane in posode.«

Med pripovedovanjem je vstopil Messner. Z zanimanjem je poslušal Jagrovo poročilo.

»Kaj vi sodite o celi stvari, gospod Sokoljak?« je vprašal Hann, ki je sklenil, da bo opravil svoje delo kar moč natančno.

»Mislim, da je poročnik Jager povedal dovolj. Nič drugega nisem opazil.«

Tedaj se je obrnil major Hann k SS-hauptmanu Messnerju.

»Dober dan,« mu je rekel. »Oprostite, prej nisem utegnil pozdravit.«

Nekateri so se spogledali, Walterju pa je prešel še zadnji zaspanec. Messner je namreč vstopil v sobo brez pozdrava.

»Nekaj mi je všeč v besedah, ki jih je povedal orožniški komandir Kaiser. Bolj natančni podatki bi ne zahtevali odvečnih naporov mojega moštva. Mislim, da bi lahko informacije malce preverili, ne, gospod Messner?«

Hann je pogledal Sokoljaka. Tisto zabavo, ki jo je obljubil Eisbergerju, je kani izzvati s tem, da ga bo osramotil. Vendar je poskrbel za vse boljšo zabavo Eisberger sam.

Pretegnil se je na postelji, da je sumljivo zaškripala in zazehal, da se mu je videlo skoraj v želodec.

»Ta ščene ne ve nič,« je rekel in tudi sam malce zašaril v Sokoljakove motne oči. »Za tole sranje so krivi drugi. Nekomu se je sanjalo, da so na Pšincu banditi, pa je pognal skupino policistov za eno noč prezebat. To je menda najboljši način za zmanjševanje vojaške sposobnosti.«

Jager, ki ga je Eisberger ostro ošinil, je bil ogorčen.

»Na Pšincu so bili banditi. Čigava je skrita hrana in posoda, če ne njihova. Naš pohod je bil verjetno le za dvanajst ur prepozen.«

»Koga se pa v teh krajih sploh smatra za bandita?« je vprašal Eisberger.

Messner se je vzravnaval in ostro posredoval pri Hannu. »Prosim, gospod major, skušajte prepovedati svojim podrejenim neumestne pripombe.«

»Drek,« je pribil Walter. »Ni vsaka pripomba že neumestna, če se nekaterim tako zdi. Veste, zakaj vprašam, kdo je sploh bandit? Zato, ker trdi graničarski komandir, da sta mu vrečka fižola in lončena skleda zadosten dokaz, da jim je bil na sledi. V resnici smo gonili nekega starega profesorja iz Villacha, ki je gor nekaj dni smučal z enim svojih študentov. Ta hip se vozi profesor proti Asslingu in če vam je do tega, da bi preverili moje neumestne pripombe, telefonirajte Bahnschutzom, naj ga zadrži. Mislim, da grem lahko pojest malo juhe, ne, gospod major?«

Hanna je zapustila vsa njegova bistrast. Nikakor ni razumel Walterjevega namigovanja in svoj pot je bil prepričan, da je Sokoljak povedal Messnerju podatke, ki so narekovali nočni pohod.

»Gospod Messner, ali bi morda ne bila preveč neumestna pripomba, da bomo morali v prihodnje malo bolj paziti, koliko drže podatki naših zaupnikov?«

»Jutri ob devetih bo posvetovanje pri novem policijskem generalu. Prosim, prihranite svoje pripombe za to priložnost!«

»Kar pogovorite se. Se bo vsaj vedelo, da Adlerschitz ni v stanju izvahati niti napačnih podatkov. Tole kašo nam je skuhal nekdo drugi,« je godrnjal Walter, ki je koračil proti izhodu.

»Gospod poročnik naj se podviza, sicer se bo juha shladila,« ga je zavrnil Messner, ki mu ni bilo do tega, da bi Eisberger še kaj dolgo motil pogovor.

»Četudi zmrzne, Sokoljak pa le ne ve nič. Toliko kot on bom kmalu vedel tudi jaz. Kajne, postajenačelnik?« Walter se je med podboji zasukal in si ogledal modro železničarsko bluzo pod Sokoljakovim razpetim vojaškim plaščem. »Če res kaj veste, gospod Sokoljak, pa povejte, koliko banditov je spalo na Pšincu pred tistim profesorjem in njegovim študentom?«

Delovna konferenca SZDL na Javorniku

V nedeljo, 7. novembra, je bila v dvorani osnovne šole na Koroški Beli delovna konferenca, ki jo je sklical krajevni odbor SZDL na Javorniku.

Predsednik krajevnega odbora SZDL tov. Jaka Svetina je najprej prebral kratko poročilo in seznanil udeležence konference z nekaterimi najbolj perečimi problemi terena Javornik in Koroška Bela. Na konferenci so izvolili delegate, ki se bodo udeležili letne konference Občinskega odbora SZDL na Jesenicah ter nov pionirski starešinski svet pri pionirskem odredu »Jožeta Zupana - Ježka«, ki ga sestavljajo zastopniki množičnih organizacij ter kolektiva osnovne šole.

V triurni razprav so udeleženci konference opozorili na številne probleme, ki vedno bolj izstopajo zaradi razširitve naselja in izgradnje novih stanovanjskih objektov, v katere se je samo v zadnjem letu vselilo sto novih družin. Vzporedno s stanovanjsko izgradnjo bi morali bolj temeljito skrbeti tudi za reševanje drugih problemov, saj je na terenu nova trgovina nujno potrebna, šolski prostori ne odgovarjajo več novim potrebam, da sploh ne govorimo o cestah, ki so na tem področju v zelo kritičnem stanju. Še posebej so opozorili na nujno ureditev Ceste talcev, ki bo v prihodnje še bolj obremenjena, če jo bo železarna uporabljala za prevoz polizdelkov iz nove valjarne Bela v že obstoječe valjarne.

Na konferenci so razpravljali tudi o nekaterih problemih v posameznih društvih in organizacijah. Skoraj vse organizacije imajo težave zaradi pomanjkanja prostorov, zato je bil poudarek za čim hitrejšo izgradnjo novega doma družbenih organizacij — toliko bolj upravičen.

V številnih društvih pogrešajo mlade in imajo težave predvsem zato, ker starejši aktivni člani počasi opuščajo delo, mladi pa ne kažejo dovolj zanimanja, da bi nadaljevali njihovo delo. Prav zaradi tega zelo pogrešajo mladinsko organizacijo, da bi tako vzpostavili stike med mladimi, ki jih je na Javorniku in Koroški Beli okrog 600 in posameznimi društvimi.

Prvič so na takšni konferenci obširneje obravnavali vprašanje varstva predšolskih in šolskih otrok. Ustrezno poročilo je pripravil odbor DPM na Javorniku in v njem opozoril na vedno večje težave pri reševanju problematike. V poročilu je tudi predlagano, da bi vodstvu šole in odboru DPM pomagali vsi, ki so zainteresirani, da bi bilo teh problemov čim manj in da bi jih reševali bolj učinkovito kot doslej.

V razpravi je sodeloval tudi poslanec skupščine SRS tov. Milan Kristan in govoril

o nekaterih problemih financiranja komunalne in stanovanjske izgradnje ter opozoril, da bo s tem v zvezi sprejetih več novih zakonov in predpisov. Predsednik občinskega odbora SZDL Pavel Lotrič pa je v svoji razpravi sicer povedal, da so problemi, ki so bili nakazani v razpravi, dovolj pereči in da bi

jih morali dosledno reševati vendar pa je treba upoštevati zmanjšanje proračuna občine Jesenice.

Ker so v valjarni preteklo nedeljo obratovali normalno, je bila udeležba na delovni konferenci nekoliko manjša. Zato je bilo predlagano, da krajevni odbor SZDL na osnovi zapisnika pripravi ustrezne sklepe in z njimi seznanijo članstvo te organizacije preko jeseniškega radia in časopisa »Železar«.

Občni zbor jeseniške filmske skupine

Letošnjo pomlad, točneje 19. aprila, je bila na Jesenicah ustanovljena filmska skupina. Ime za svojo skupino so si prvi člani poiskali v zgodovini kinematografije in jo imenovali »Odeon«. Od takrat so že marsikaj naredili, prejšnji četrtek pa so se zbrali, da pregledajo svoje delo in določijo nove smernice.

Kot je bilo razvidno iz poročila predsednika, se je število članov povečalo od prvotnih 5 na 40. Razveseljivo je, da so to v glavnem mladi. Glavno skrb so posvetili snemanju filma »Zeleno nebo«, ki je bil v avgustu končan in pripravljen za republiški festival kratkega filma, ki bo v začetku novega leta v Ljubljani. Dejavnost so pospešili s svojim pristopom tudi starejši člani z lastnimi kamerami. Skupina je sedaj že uradno registrirana članica »Foto-kino zveze Slovenije«.

Se pred ustanovitvijo »Odeona« je delovala na Jesenicah kino komisija, ki je skrbela za filmsko vzgojo na šolah naše občine. Kino komisija je organizirala 10. in 11. aprila v Mojstrani drugi republiški pionirski festival kratkih filmov, na katerem so pionirji iz Mojstrane dosegli lep uspeh z drugim mestom.

Ob 20-letnici stavke pa so trije člani posneli film iz življenja in dejavnosti železarjev pri delu v tovarni, iz športnega in kulturnega življenja v približni dolžini predvajanja ene ure. Pred kratkim so pričeli tudi s tečajem, kjer nudijo vsem ljubiteljem kinoamaterstva prvo pomoč pri rokovanju s kamero. Velika naloga, ki stoji pred skupino, pa je, da posnamejo film o skupni dejavnosti vseh skupin ljudske tehnike na področju naše občine. V načrtu pa imajo seveda še druge filme, tako igrane kot dokumentarne.

Na četrtkovem občnem zboru so sprejeli tudi svoj statut in sklepe o nadaljnjem delu. Sklenili so, naj bi mladi tečajniki po končanem tečaju predlagali zamisli za scenarije, nakar bi najboljše realizirali.

Poglavitna ovira za uspešnejše delo pa je, da skupina nima lastnih prostorov in imajo člani celo opremo spravljeno doma. Vendar tudi v tem pogledu kaže na boljše

in bo skupina verjetno dobila bivše prostore društva upokojencev v gledališču »Tone Čufar«.

Predsednik je izrazil tudi mnenje, da je snemanje filmov le ena oblika filmske vzgoje. Druga pa je ogled kvalitetnih filmskih predstav s poznejšimi debatnimi večeri.

Tov. Zupančič je poudaril pomen pravilne filmske vzgoje za mladino in obljubil s strani Ljudske tehnike vso pomoč.

Glavna naloga skupine je, da še bolj razširijo krog članstva in pritegnejo medse čim več mladih sodelavcev.

V. M.

Ivan Hafner 90-letnik

28. oktobra je praznoval 90-letnico rojstva Ivan Hafner, ki je bil pred upokojitvijo zaposlen na meznem uradu naše železarne kot mezdni knjigovodja. Ivan Hafner je bil rojen 28. oktobra 1875 v Stari Loki pri Škofji Loki, v železarni pa je bil zaposlen od leta 1901 do 31.12.1944, ko je bil upokojen. Jubilar Ivan Hafner se je dolgo vrst let zanimal za zvezdoslovstvo in s tem v zvezi napisal tudi štiri brošure, v katerih opisuje smer in hitrost premikanja osončja. Dve brošuri je poslal tudi Akademiji znanosti v Pariz, kjer so njegov prispevek zelo dobro ocenili in med drugim poudarili, da je zelo jedrnat obrazložil že poznane elementarne podatke.

Pridružujemo se čestitkam, ki jih je jubilar prejel ob praznovanju svojega visokega življenjskega ubileja in mu želimo, da bi še dolgo vrsto let užival zasluženi pokoj!

Kaj bomo gledali v kinu

Kino »RADIO«

13. in 14. novembra jugoslovansko-angleški CS barvni film DOLGE LADJE, ob 17. in 19. uri, v nedeljo tudi ob 15. uri.

15. novembra slovenski film NE JOČI, PETER, ob 17. in 19. uri.

16. in 17. novembra angleški barvni CS film DŽUNGLA LEPOTE, ob 17. in 19. uri.

18. novembra amer. barvni film VOHUN NA POVELJE, ob 17. in 19.30 uri.

19. novembra amer. film BUSTER KEATON — GENERAL, ob 17. in 19. uri.

20. novembra španski barvni film PESEM ZA KARABINKO 30-30, ob 17. in 19. uri.

Kino »PLAVŽ«

13. in 14. novembra angleški barvni CS film DŽUNGLA LEPOTE, ob 18. in 20. uri, v nedeljo tudi ob 16. uri.

15. in 16. novembra jugosl.-angl. barvni CS film DOLGE LADJE, ob 18. in 20. uri.

17. novembra ameriški barvni film VOHUN NA POVELJE, ob 17.30 in 20. uri.

18. in 19. novembra danski film SPOPAD, ob 18. in 20. uri.

Radio Jesenice

Program od 13. do 18. 11.

Sobota, 13. 11. ob 15. uri

- lokalna poročila,
- obvestila in reklame,
- kulturno prosvetne zanimivosti in problemi,
- čestitke in želje poslušalcev,
- mladinska oddaja o delu otroškega vrtca na Blejski Dobravi in sestavek — mladina in poklici.

Nedelja, 14. 11. ob 11. uri

- Mi pa nismo se uklonili, sestavek Petra Skalarja: Edina potnica in koledar važnejših dogodkov v preteklosti,
- obvestila in reklame,
- Športnih deset minut: drugo pismo člana himalajske odprave Marka Butinara,
- čestitke in želje poslušalcev.

Torek, 16. 11. ob 15. uri

- lokalna poročila,
- Naši amaterji nastopajo,
- Delavska univerza,
- obvestila in reklame,
- Jeseniške aktualnosti,
- Naši poslanci in odborniki odgovarjajo občanom,
- čestitke in želje poslušalcev.

Četrtek, 18. 11. ob 15. uri

- lokalna poročila
- obvestila in reklame,
- Pravniki vam svetujejo
- glasbena oddaja,

20. novembra jugoslovanski film SVETOVLJAN, ob 18. in 20. uri.

Kino ZIROVNICA

13. novembra amer. film AMERIKA, AMERIKA.

14. novembra češki film ATENTAT.

17. novembra jugosl.-angl. barvni CS film DOLGE LADJE.

20. novembra angl. barvni CS film DŽUNGLA LEPOTE.

Kino DOVJE

13. novembra češki film ATENTAT.

14. novembra amer. film AMERIKA, AMERIKA.

18. novembra jugosl.-angl. barvni CS film DOLGE LADJE.

20. novembra danski film SPOPAD.

Kino KOROSKA BELA

13. novembra danski film SPOPAD.

14. novembra jugoslovanski film LAŽNIVKA.

15. novembra angl. barvni CS film DŽUNGLA LEPOTE.

20. novembra amer. film BUSTER KEATON — GENERAL.

Kino KRANJSKA GORA

13. novembra jugoslovanski film LAŽNIVKA.

14. novembra danski film SPOPAD.

18. novembra angl. barvni CS film DŽUNGLA LEPOTE.

19. in 20. novembra jugosl.-angl. barvni CS film DOLGE LADJE.

DEŽURNI ZDRAVNIK

Za čas od 12. novembra od 12. ure do 19. novembra do 12. ure.

ZAHODNI DEL JESENIC: dr. Mihael Sajevec — Zdravstveni dom Jesenice, redna ordinacija vsak dan od 14. do 20. ure, razen sobote, ko ko ordinira od 7. do 13. ure.

VZHODNI DEL JESENIC: dr. Stanka Rosenstein — Zdravstveni dom Jesenice, redna ordinacija vsak dan od 7. do 13. ure.

Dežurna ambulanta v novem zdravstvenem domu je odprta vsak delavnik od 20. ure zvečer do 6. ure jutraj, vsako soboto pa od 15. ure neprekinjeno preko nedelje do ponedeljka do 6. ure jutraj v prostorih zdravstvenega doma, telefon 82-581, interni za zdravnika 26 in za medicinsko sestro 27.

Na področju Kranjske gore in Mojščane opravlja dežurno službo zdravnik, ki dela v splošni ambulanti Kranjska gora. Izjema so vsaka prva, tretja in četrta nedelja v mesecu, ko je treba klicati dežurnega zdravnika, ki je po razporedu dežuren za področje Jesenic.

Nujne zdravniške obiske naročite v novem zdravstvenem domu, telefon 82-581.

ŠPORT IN KULTURA

Hladna valjarna-žičarna prvak železarne v medobratnem tekmovanju za leto 1965

Z malim nogometom in vlečenjem vrvi je bilo zaključeno letošnje medobratno tekmovanje. Prvak je postala hladna valjarna-žičarna, ki je po dolgih letih odvzela prvo mesto vzdrževalnim obratom, kot so mehanična delavnica, vzdrževanje Javornik in elektro delavnica.

Letni del medobratnega tekmovanja pa je prinesel še eno presenečenje: kolektiv projektivnega biroja je osvojil drugo mesto. Projektivni biro ima zaposlenih povprečno 35 ljudi in je uspel pustiti za seboj obrate s 500 in več zaposlenimi. Kakor lahko tu za ta uspeh pohvalimo dobro organizacijo športnega referenta in še nekaterih sodelavcev, lahko grajamo nekatere športne referente, ki niso uspeli pripeljati na tekmovanje včasih niti ene ekipe.

Neuspehe nekaterih večjih obratov niso krivi samo športni referenti, temveč tudi nekateri vodilni uslužbenci obratovodstev. Razumljivo je, da je osnovna in največja skrb obratovodstva proizvodnja. Razumljivo pa je tudi, da to ni samo edina skrb. Ena teh dodatnih skrbi je tudi razvedrilo delavcev. Ali je morda potem izrek: »Prvo je človek« samo parola, ki se v resnici ne izvaja...

Ob pogledu na končno razvrstitev se mi vsiljuje misel o uvrstitvi obratov šamotarne, žebjarne, Javornika II, jeklovleka in žične valjarne. Zakaj? Obratovodje teh obratov so bili včasih znani jeseniški športniki, sedaj pa pozabljajo, da je šport, ki jim je bil včasih razvedrilo, zdrav za njihove delavce. Uspeh bi bil zagotovljen, če bi obratovodja v dveh stavkih vprašal na sestanku za nastope svojih delavcev ali če bi vprašal n. pr. pri obhodu skozi obrat športnega referenta, koliko ekip je prijavil za sankanje, odbojko itd. Zadostovalo bi vsak mesec samo 5 minut. Ali je to mogoče prevelika zahteva.

Kljub vsemu pa je število nastopajočih na medobratnem tekmovanju iz leta v leto večje. Posebno ta ugotovitev velja za zadnji dve leti.

V letošnjem letu je sodelovalo 30 sindikalnih aktivov. Podrobni uradni rezultati bodo v naslednjih dneh objavljeni. Omenim naj le štiri zadnje panoge, ki so bile na sporedu po poletnem odmoru:

Orientacijski pohod letos ni bil tako množičen kot lansko leto. Zmagovalec pohoda je konstrukcijska delavnica, sledijo plavž, strugarna valjev, energetska gospodarstvo, mehanična delavnica, PKB, gradbeni oddelček in elektrodelaavnica.

Plavanje je prineslo prvo mesto projektivnemu biroju.

Sledijo: energetska gospodarstvo, plinska in vodna energija, strugarna valjev, mehanična delavnica, HVŽ in konstrukcijska delavnica.

V vlečenju vrvi je bila presenetljivo prva HVŽ. Favoriti iz martinarne so bili drugi, nato energetska gospodarstvo in PKB.

Rezultati malega nogometa so bili že objavljeni v Železaruju.

V letnem delu tekmovanja je zmagala HVŽ. Sledijo projektivni biro, elektro de-

lavnica, konstrukcijska delavnica, mehanična, Javornik III itd.

Tudi v skupnem tekmovanju je zmagala HVŽ. Nadaljna uvrstitev: Javornik III, mehanična delavnica, elektro delavnica, konstrukcijska delavnica, energetska gospodarstvo, projektivni biro, upravne službe, OTK, cevarna itd.

20. novembra bo slavnostna razglasitev rezultatov in podelitev nagrad. Po podelitvi nagrad bo zabava s plesom. Vabljeni so naši sodelavci, da si ogledajo svečano razglasitev rezultatov in se poveše skupno s športniki-sodelavci ob prejemu številnih pokalov in nagrad. ing. A. Mulej

HOKEJ NA LEDU

Poljaki v II. kolu za pokal

JESENICE : GORNIK 2:2, 4:2

Preteklo soboto in nedeljo sta bili na Jesenicah povratni tekmi za pokal evropskih hokejskih prvakov med prvakom Poljske Gornikom iz Katowic in prvakom Jugoslavije Jesenicami. Obakrat sta pred približno 1500 gledalci tekmo vodila sodnika Kaltenekar iz Ljubljane in Čebulj iz Radovljice. Za Jesenice so nastopili: Korantar, Knez, Ravnik, Ivo Jan, Kristan, Jug, Tišler, Felc, Smolej, Valentar, Klinar, Bogo Jan, Hiti, Smolej R. in Beravs.

GORNIK: Swieve, Biaton, Brada, Regula, Sitko, Hartman, Gabriel, Fonfara, Filav, Matysiak, Wilezek, Konieczni, Przewoznik, Wröbel, Olisivski, Dziakiemiz.

V prvi tekmi sta se nasprotnika razšla z neodločnim rezultatom 2:2 (1:0, 1:2, 0:0). Najprej so bili uspešni Jeseničani. Tišler je že v 7. minuti v lepem solo predoru prišel pred vrata poljskega vratarja in ga prevaril. Po tem голу so Jeseničani še bolj napadli in bi v 14. in 16. minuti lahko rezultat še povečali. Toda Smolej ni znal ukaniti vratarja gostov.

Gostje v prvi tretjini niso pokazali mnogo. Zato pa so bili v drugi boljši. Matysiaku ni bilo težko ukaniti Korantarja. Minuto za njim pa se je med strelce vpisal tudi Konieczni. Tako so Poljaki povedli. Toda že v 12. minuti je Smolej izenačil.

Zadnja tretjina je bila včasih groba, predvsem pa nezanimiva. Prišlo je tudi do manjšega incidenta. Zaradi ugovaranja je sodnik Čebulj upravičeno za 10 minut izključil poljskega reprezentanta Fonfaro. Razveeseljivo je, da so v tem delu igre prav dobro zaigrali mladi jeseniški napadalci Hiti, Beravs in Roman Smolej, ki pa žal niso bili učinkoviti.

V drugi povratni tekmi, ki je bila v nedeljo zvečer, so Jeseničani slavili zmago. Po-

ljake so premagali s 4 : 2 (1:1, 2:1, 1:0).

Kljub dvema zadetkoma prva tretjina ni bila zanimiva in ni bila na pričakovani tehnični ravni. Po prvem odmoru sta obe ekipi pokazali boljšo igro in so se razburjive situacije pred vrati obeh moštev kar vrstile. V zadnji tretjini so imeli premoč domačini in jo potrdili z golom Tišlerja. Lahko rečemo, da so Jeseničani v tem drugem srečanju zasluženo zmagali, medtem ko so gostje nekoliko razočarali 1500 gledalcev. Morda je temu vzrok velika prednost, ki so si jo pridobili že v prvih dveh srečanjih na Poljskem in se po neodločnem rezultatu v sobotnem srečanju niso več trudili.

Polde Karlin

POJASNILO

V 45. številki »Železarija« smo v športnih brzojavkah zapisali, da sta brata Jan zaprosila upravo HK Jesenice za izpisnico, ker se mislita preseliti k zagrebškemu Medveščaku. Uprava HK nam je poslala pojasnilo, da je za izpisnico zaprosil le Ivo Jan, ki pa je trenutno v JLA in mu zaradi tega uprava kluba ni mogla ugoditi, vendar ni navedel, za kateri klub namerava nastopati po odsluženju roka v JLA. Bogo Jan pa za izpisnico sploh ni zaprosil in še naprej nastopa za matični klub, torej za Jesenice.

ZAHVALA

Ob žalostni in mnogo prerani izgubi ljubega sinka

MATJAŽKA ARHA

se iskreno zahvaljujemo vsem poznanim in nepoznanim, ki so mu ob nesreči pomagali. Posebna zahvala dr. Kuharju in medicinskim sestram zdravstvenega doma v Radovljici za ves trud, da bi mu rešili mlado življenje.

Vsem sodelavkam, sodelavcem, prijateljem, znancom in sorodnikom iskrena hvala za globoko sočutje, darovano cvetje in drugo pomoč.

Posebna zahvala prometni milici za pozornost in čast ob njegovi zadnji poti in vsem, ki so ga spremili v njegov prerani grob.

Žalujejo: očka, mamica, bratec in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame, stare mame in prababice

ROZALIJE PODLIPNIK

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo obdarovali z venci in cvetjem ter jo v tolikšem številu spremili na njeni zadnji poti, kakor tudi lastnikom osebnih avtomobilov za dragoceno uslugo.

Žalujejo: sinovi Franc, Jože, Janez, hči Ivanka, snaha Pavla z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob težki izgubi naše drage mame

STEFANIJE RUPNIK

se najiskrenejše zahvaljujem vsem, ki so z nami sočustvovali in ob zadnjem slovesu z udeležbo in cvetjem počastili njen spomin. Iz srca se zahvaljujemo tov. Kozarjevi za poslovilne besede ob odprtem grobu, pevcem in godbenikom za žalostinke, sosedom, znancom, sorodnikom in drugim za številne vence ter voznikom osebnih avtomobilov za dragoceno uslugo.

Posebno zahvalo smo dolžni dr. Hafnerju, dr. Vilmanu, dr. Brandstetterju in strežnemu osebju bolnišnice Jesenice, ki so ji do zadnjega trenutka nesebično pomagali in ji lajšali bolečine.

Žalujejo družine: Kovač, Rupnik in Šupovec

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame

MARIJE ZGONC

se zahvaljujemo vsem, ki ste na kakršenkoli način počastili njen spomin. Zahvaljujemo se dr. Rosensteinovi za dolgoletno zdravljenje, prav tako celotnemu osebju internega oddelka bolnišnice na Jesenicah za vso skrb in nego.

Iskrena hvala tov. Mahnetovi za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Vsem iskrena hvala.

Žalujejo: Zgončevi: Just, Franci in Magda z družinami.

Vršič preko zime neoskrbovan

Planinstvo, pa naj bo to vrhunsko ali rekreacijsko, je pri Slovencih zelo razvito. Že od nekdaj radi hodijo v hribe stari in mladi. Da bi bili gorniki preskrbljeni z najnujnejšim, kar potrebujejo v gorah, so pričeli graditi planinske postojanke. Tako je bila na Vršiču zgrajena leta 1899 Erjavčeva koča.

Ljubitelji gora zelo dobro poznajo to postojanko, ki jim je nešteto krat zamenjala dom v poletnih mesecih, posebno pa pozimi, ko so se vračali s težkih tur z Mojstrovke ali s Prisojnika, ali pa so uživali na smučanju v okolici. Precej planincev — smučarjev je preživel tudi svoj redni letni dopust v tej okolici, vsi pa so prenočevali v Erjavčevem domu. Dom je bil več let odprt in oskrbovan preko čelega leta. Po neuradnih vesteh je bil zaprt samo med drugo svetovno vojno.

Erjavčevo kočico in še ostale domove na Vršiču oskrbuje Planinsko društvo Jesenice, ki je na eni zadnjih sej sklenilo, da v letošnjem letu, to je v zimski sezoni 1965/66 zapre vse svoje postojanke v tem delu in tako prekine s 60 let staro tradicijo. Da bi o tem zvedeli kaj več, smo povprašali v pisarni Planinskega društva Jesenice, kjer so nam povedali, da je ta vest resnična s pri-

pombo, da bo dom odprt ob nedeljah in praznikih, toda le takrat, kadar bo prehodna pot za kuharico in oskrbnika. Povedali so tudi, da ga morajo zapreti, ker je v zimskem času nerentabilen in da jih vzdrževanje preveč stane. To so tudi glavni vzroki, s katerimi zagovarjajo sprejeti sklep.

Ne vemo, če je ta trditev pravilna in če res ne morejo najti sredstev vsaj za dve osebi, ki bi bile preko čelega leta v eni postojanki Planinskega društva Jesenice na

Vršiču. S prometom, ki ga ustvarijo preko letne sezone, bi lahko vsekakor vzdrževali tudi postojanko pozimi. Ne moremo se pridružiti trditvi funkcionarjev, da Erjavčeva koča pozimi ni rentabilna. Večkrat smo že bili na Vršiču in vedno je bilo polno gostov tako poleti kot pozimi. Ne vemo, kako bodo svoj sklep zagovarjali pred ostalimi gorniki naše domovine, ker dobro vemo, da je iz leta v leto več smučarjev in ljubiteljev gora, ki prihajajo v ta del Gorenjske prav pozimi. Dobro naj premislijo in naj najdejo ustrezno rešitev. Zavedati se morajo, da ni daleč čas, ko bo turizem na prvem mestu v občini.

Polde Karlin

Šport • Šport • Šport • Šport • Šport •

BRZOJAVKE

Nogomet

Jesenice: Izola 3:1

Tudi pretekla nedelja je bila uspešna za naše nogometaše. Na svojem igrišču pod Mežakljo so premagali nasprotnike iz Izole z rezultatom 3:1 (2:1) in tako osvojili dve dragoceni točki. Tekma ni bila preveč zanimiva, kar še posebej velja za drugi polčas, vseeno pa je bila za nogometaše Jesenic dokaj pomembna, ker so se s to zmago spet pridružili klubom, ki so v zgornjem delu slovenske conske lige — zahodni del. Na tekmi z Izolo so bili uspešni Kačar, Medja in Mujagić. V nedeljo bo na domačem igrišču zadnja tekma v jesenskem delu nogometnega prvenstva. Na Jesenicah bodo gostovali nogometaši Tabora iz Sežane, ki so se doslej predstavili kot solidna ekipa, saj so na drugem mestu na lestvici SCL. Nogometaši Jesenic se bodo morali dobro potruditi, da bodo osvojili obe točki. Zadnjo tekmo bodo odigrali drugo nedeljo z Ločanom v Skofji Loki.

— or

Razprava o proizvodnji problematiki in akcijskem programu

(nadalj. s 4. strani)

bo nekaterih izboljšav in rekonstrukcij v obratu, ki jih predvidevajo za prihodnje leto. Med drugim je predvideno, da bodo povečali normalizirno peč in tako vplivali na večjo proizvodnjo. Razumljivo je, da bodo predlagane izboljšave in rekonstrukcije lahko izvedli le, če bodo imeli potrebna sredstva.

Na seji so razpravljali tudi o popravilih na žerjavih,

Jesenice : St. Gervais

V sredo zvečer je bila pod zelo težkimi vremenskimi pogoji, vso tekmo je deževalo in je bilo igrišče pokrito z nekaj centimetri vode, na drsališču pod Mežakljo prijaletjska mednarodna tekma v hokeju na ledu. Jeseničani so se srečali s francosko ekipo St. Gervais. Domačini so nastopili brez reprezentantov, ki služijo vojaški rok, manjkali so tudi nekateri starejši igralci. V pomlajeni ekipi Jesenic so nastopili: Korantar, Knez, Vidmar, Razinger, Kristan, Jug, Valentar, Mlakar, Klinar, Beravs, Hiti, Smolej, Hribar, Eržen in Pirc. St. Gervais: Monterraín, Godeau, Blanchard, Dodour, Janos Dick, Larrivar, Dessertenne, Bochatay, Gentima, Roy, Tomas Dick, Cailler Bozon, Mazza, Rastello. V francoski ekipi so nastopili trije reprezentantje in dva Kanadčana, toda kljub temu so bili Jeseničani vseskozi v premoči. To so dokazali tudi s prepričljivo zmago 6:2 (2:2, 2:0, 2:0). Tekma ni bila na posebni tehnični ravni, precej zaradi nemogočih vremenskih razmer. Pred okoli 170 gledalci sta jo vodila Benedičič in Kozjek z Jesenic.

Odigrali so jo brez odmorov in je bila tako že v eni in pol ure zaključena.

Strelec za Jesenice: Beravs v 3. in 24. min., Smolej v 18. min., Mlakar v 36., Vidmar v 43. in Valentar v 54. minuti igre.

Strelec za goste: Roy v 3. min. in Cailler v 8. minuti.

V prihodnji številki
Železarja bomo
objavili razgovor
z Dušanom
Prešernom
o kvalifikacijskem
turnirju
odbojkarjev
v Skopju

Izključeni iz železarne

Ivan Bem, rojen leta 1926, cevarna; Stanislav Berčič, 1942, valjarna 2400; Alojz Čebašek, 1924, mehanična delavnica; Šerif Čejvanovič, 1936, šamotarna; Peter Čukovič, 1944, valjarna 1300; Okan Džogić, 1938, plavž; Marijan Fabjančič, 1943, žičarna; Ilijaž Fametič, 1947, žebeljarna; Miran Gajzer, 1942, montaža; Smail Hadžimuratović, 1946, promet; Slobodan Kikič, 1946, valjarna 1300; Branislav Kocjančič, 1947, žičarna; Aleksander Matuš, 1947, hladna valjarna; Huso Mehmedović, 1937, promet; Rifet Mizimović, 1941, plavž; Jože Mulej, 1947, valjarna 1300; Husein Našić, 1941, martinarna; Meh Osmić, 1946, plavž; Rudolf Oštir, 1933, promet; Vlado Prešeren, 1942, mehanična delavnica; Viktor Pušar, 1944, hladna valjarna; Hamadi Tahiri, 1943, plavž in Branko Zorko, 1946, žebeljarna.

ŽELEZAR

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE — Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Remigij Noč — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo Železarja, Železarna Jesenice. Tel. int. 758 in 394 — Tisk CP »Gorenjski tisk«